

JAARVERSLAG

2015

VOORWOORD

Voor u ligt het Jaarverslag 2015. Een belangrijk jaar in onze partijgeschiedenis. De VVD werd de grootste partij tijdens de Provinciale Statenverkiezingen en met het vaststellen van de Statuten en Huishoudelijk Reglement op het najaarscongres in Rotterdam is onze nieuwe partijstructuur een feit. De VVD is de partij voor iedereen die liberaal denkt, handelt en voelt. Een verzamelplaats voor iedereen die Nederland liberaler wil maken.

In aanloop naar het najaarscongres heeft de commissie 'Toekomst van de VVD-structuur' onderleiding van Arno Brok, ruim een jaar intensief gewerkt aan het rapport: 'De VVD in de 21^e eeuw: van bolwerk naar netwerk'. Op basis van dit rapport presenteerde het Hoofdbestuur haar plannen voor de toekomst van de VVD-partijstructuur. En toen was het woord aan de leden. Door heel Nederland werden er bijeenkomsten georganiseerd om met de leden in gesprek te gaan maar vooral om naar hen te luisteren. De leden waren positief maar stelden ook kritische vragen over de partijhervorming. Met deze informatie gingen wij aan de slag zodat tijdens het najaarscongres de beslissing over de toekomst van de partij kon vallen. Onder applaus werd op de laatste Vergadering van Afgevaardigden besloten om de hervorming van onze partij door te zetten. De VVD is daarmee een open netwerkpartij geworden. Maar we zijn er nog lang niet.

Direct na het congres zijn de eerste stappen gezet om de hervorming van onze partijstructuur daadwerkelijk in gang te zetten. Hier gaan wij in 2016 mee door. De hervorming van de partij is een uitdaging. Een uitdaging die wij met z'n allen aan moeten gaan. Zo blijven wij, met de Tweede Kamerverkiezingen van 2017 in het vooruitzicht, ook in de toekomst de grootste partij van Nederland, want we doen het voor dat schitterende en waardevolle Nederland.

Henry Keizer
Partijvoorzitter

INHOUDSOPGAVE JAARVERSLAG 2015

HOOFDSTUK 1 DE NIEUWE VVD-PARTIJSTRUCTUUR	6
1.1 De Commissie Toekomst van de VVD-structuur	6
1.2 Rapport Hoofdbestuur en Roadshows	7
1.3 De nieuwe partijstructuur	7
HOOFDSTUK 2 VERENIGINGSZAKEN	9
2.1 Het Hoofdbestuur	9
2.2 Algemeen Secretariaat	12
2.3 HBKC-overleg	14
2.4 Bestuurseenheden	14
2.5 Commissies van Onderzoek	15
2.6 Commissie van Beroep	15
2.7 Commissie Integriteit	16
2.8 Vertrouwenspersonen	16
2.9 Waarderingsvormen	17
HOOFDSTUK 3 LEDENONTWIKKELING	18
3.1 Cijfers	18
3.2 Ledenontwikkeling	18
3.3 VVD-Ledendag	18
HOOFDSTUK 4 HET VVD-ARCHIEF	19
4.1 Thorbeckehuis	19
4.2 Schenkingen	20
HOOFDSTUK 5 CONGRESSEN	22
5.1 Voorjaarscongres vrijdag 29 mei en zaterdag 30 mei Papendal, Arnhem	22
5.2 Najaarscongres zaterdag 28 november Van Nelle Fabriek, Rotterdam.....	25
HOOFDSTUK 6 INHOUDELIJKE VERDIEPING	29
6.1 Partijraden	29
6.2 Partijcommissies	30
6.3 De werkgroep Permanente Inhoudelijke Verdieping	32
HOOFDSTUK 7 NETWERKEN.....	34
7.1 Liberaal Publiek	34
7.2 Seniorennetwerk.....	34
7.3 Liberaal Vrouwennetwerk	35
7.4 VVD Young Professional	35
7.5 Liberaal Maatschappelijk Middenveld	35

HOOFDSTUK 8 VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIE 2017	37
HOOFDSTUK 9 COMMUNICATIE EN CAMPAGNE	39
9.1 Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen	39
9.2 Eerste Kamerverkiezingen	41
9.3 Herindelingsverkiezingen	41
9.4 Online Team (social media en website).....	42
9.5 Campagnenetwerk.....	43
9.6 Liber.....	43
9.7 P&G.....	43
9.8 Lokale websites	44
9.9 Thorbeckeweb.....	44
9.10 Campagnenieuwsbrief.....	44
HOOFDSTUK 10 OPLEIDING EN TRAINING.....	45
10.1 Speerpunten van het beleid.....	45
10.2 Regulier aanbod.....	45
10.3 Vernieuwen materiaal	46
10.4 Haya-dag	46
10.5 Regionale Masterclasses	46
10.6 Kadertraining	46
10.7 Topkadertraining	46
10.8 Haya Online.....	47
10.9 De Lat Ligt Hoger Provinciale Staten/Waterschappen (PS/WS)	47
10.10 Stuurgroep Opleiding en Training	47
10.11 Landelijke Commissie Opleidingen (LCO).....	48
10.12 Samenwerking Bestuurdersvereniging – Haya van Somerenstichting Themadagen.....	48
10.13 Studio VVD.....	48
10.14 Training Dilemma's.....	48
HOOFDSTUK 11 TALENTMANAGEMENT	49
11.1 Algemeen	49
11.2 Het scouten van talent.....	49
11.3 Het ontwikkelen van talent.....	50
11.4 De match tussen vraag en aanbod	50
HOOFDSTUK 12 INTERNATIONALE ZAKEN	51
12.1 MATRA	51

12.2	ALDE.....	52
12.3	VVD Europadag.....	53
12.4	Liberal International (LI).....	54
HOOFDSTUK 13 POLITIEK		55
13.1	Eerste Kamerfractie.....	55
13.2	Tweede Kamerfractie.....	57
13.3	VVD-delegatie in het Europees Parlement	59

HOOFDSTUK 1 DE NIEUWE VVD-PARTIJSTRUCTUUR

1.1 De Commissie Toekomst van de VVD-structuur

Commissie en opdracht

Sluit de organisatie-inrichting van de VVD nog wel aan bij de netwerkmaatschappij? Slagen we er met onze organisatie inrichting nog wel in om een stevige band op te bouwen met onze kiezers? Moeten we onze organisatie inrichting veranderen om ook in de toekomst te kunnen werken aan een liberaler Nederland? Zo ja, welke veranderingen moeten dan plaatsvinden?

Het Hoofdbestuur van de VVD is het project Toekomst van de VVD-structuur gestart om antwoorden te vinden op deze vragen. Voor de uitvoering van het project is door het Hoofdbestuur een commissie ingesteld onder leiding van Arno Brok.

De commissie bestond uit de volgende personen:

- > Arno Brok (voorzitter)
- > Rob Besseling
- > Avine Fokkens
- > Jan Huitema
- > Max Kerremans
- > Robert Reibestein
- > Robert Vermeulen
- > Barbara Visser
- > Judith Tielen
- > Lucie Wigboldus
- > Aline Zwierstra
- > Kartinie Martowiriono (projectmanager)

Werkwijze

De Commissie heeft zo veel als mogelijk informatie, meningen, inbreng en opties verzameld. Dat gebeurde op verschillende manieren, zowel binnen als buiten de partij, waarna de verkregen informatie uitgebreid binnen de Commissie werd besproken, onderzocht en afgewogen.

In februari 2015 zijn in Mierlo, Maarssen en Zwolle bijeenkomsten georganiseerd om input op te halen voor het rapport. Ook tijdens het Voorjaarscongres 'Onze Koers' in mei 2015 is door de commissie volop informatie opgehaald. Door middel van een gespreksleider en het systeem 'Buzzmaster' (een applicatie om direct en real-time informatie op te halen via de mobiele telefoon) konden alle aanwezigen deelnemen aan een levendige discussie over de toekomst van de partijorganisatie.

Rapport van de commissie

Op 29 juni 2015 heeft Arno Brok, voorzitter van de commissie, het rapport “De VVD in de 21e eeuw: van bolwerk naar netwerk” gepresenteerd aan het Hoofdbestuur.

Het rapport van de Commissie Brok (bevindingen, conclusies en aanbevelingen) kunt u vinden op: <http://files.vvd.nl/toekomstvandeVVD.pdf>

1.2 Rapport Hoofdbestuur en Roadshows

Het Hoofdbestuur heeft de inhoud van het rapport uitgebreid aan de orde gehad en een eigen visie geformuleerd. Dit heeft geleid tot voorstellen voor vernieuwing van de partijstructuur.

De aanbevelingen van het Hoofdbestuur over de toekomst van de VVD kunt u vinden op: <http://files.vvd.nl/toekomstvandeVVD.pdf>

In het land zijn tien roadshows (Maarssen, Zaandam, Nijmegen, Bunnik, Tolbert, Roermond, Dordrecht, Goirle, Goes en Zwolle) georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten werd door het Hoofdbestuur een toelichting gegeven op de voorstellen en konden de aanwezigen met elkaar en met het Hoofdbestuur in gesprek over de voorstellen. Om de input vanuit de roadshows te verwerken heeft het Hoofdbestuur voor het najaarscongres, nog een nota van wijzigingen gepubliceerd om de voorstellen aan te passen.

De nota van wijzigingen van het Hoofdbestuur over de toekomst van de VVD kunt u vinden op: <http://files.vvd.nl/Nota van Wijziging van het Hoofdbestuur.pdf>

1.3 De nieuwe partijstructuur

Op 28 november heeft het najaarscongres van de VVD plaatsgevonden. Dit congres stond in het teken van de voorstellen van het Hoofdbestuur om de VVD meer open en toekomstbestendig te maken. Doel van het Hoofdbestuur is om de VVD nog meer een verzamelaarsplaats te maken voor alle liberaal denkenden en voelenden in Nederland. Tijdens de Algemene Vergadering van Afgevaardigden zijn de nieuwe statuten en het huishoudelijk reglement vastgesteld. Hiermee is de nieuwe structuur van de VVD een feit geworden.

Het binden van liberaal denkenden en voelende van buiten de partij is noodzakelijk voor het realiseren van een liberaler Nederland. Liberaal denkenden en voelenden van buiten de partij moeten we naar binnen halen.

Waar het werkelijk om gaat is wat wij als partij zo veel als mogelijk liberalen met elkaar verbinden. Een open en toegankelijke liberale politieke volkspartij zijn we niet op papier, maar in ons hoofd en in ons hart. Ons handelen bepaalt immers wat wij uitstralen naar al die liberalen in ons land die vandaag geen lid zijn van een politieke partij. Het is aan iedereen binnen de partij om lokaal, regionaal en landelijk, die openheid en toegankelijkheid uit te stralen. Met behulp van de nieuwe statuten en reglementen werken we samen als partij verder aan een succesvolle toekomst.

- › Afdelingen gaan samenwerken met andere gemeenten en worden lokale netwerken.

- › De zeventien regiobesturen die we Kamercentrales noemden worden samengevoegd tot zeven VVD-regio's, inclusief een regio Internationaal. De voorzitters van deze regio's vormen samen met het afgeslankte Hoofdbestuur het Landelijk Bestuursoverleg.
- › Het is mogelijk geworden om netwerken rondom een thema te vormen, getiteld thematische netwerken. Alle partijcommissies zijn ook thematisch netwerk geworden.
- › Voor besluitvormingsprocedures die werken met afgevaardigden, zoals de Algemene Vergadering van Afgevaardigden en Advieslijstvergadering van Afgevaardigden, zijn nieuwe procedures geschreven met meer invloed voor het individuele lid.
- › Er is een nieuwe wijze van ledenraadpleging voor de kandidatenlijst voor de Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement aangenomen, met meer invloed voor het individuele lid.
- › De peildatum is toegevoegd voor ledenvergaderingen van lokale netwerken en regio's en in plaats van data te noemen is ervoor gekozen op te nemen dat leden minimaal zes maanden lid moeten zijn van de VVD om stemrecht te verkrijgen.
- › Het huidige landelijke lidmaatschap is toegevoegd aan de statuten, zie art. 7, en heet voortaan bijzonder lidmaatschap.
- › Er is een minimumleeftijd voor aspirant-leden toegevoegd, namelijk veertien jaar.
- › De termijnen met betrekking tot de Algemene Vergadering zijn geactualiseerd en ingekort.
- › De wijze waarop de vereniging ontbonden kan worden, artikel 27 van de statuten, is veranderd.
- › Lokale netwerken en thematische netwerken kennen voortaan supporters waar het Hoofdbestuur regels voor kan stellen.

HOOFDSTUK 2 VERENIGINGSZAKEN

2.1 Het Hoofdbestuur

Het Hoofdbestuur vergaderde in het jaar 2015 13 keer, namelijk op 12 januari, 9 februari, 2 maart, 30 maart, 10 april, 11 mei, 1 juni, 29 juni, 7 september, 28 september, 2 november, 23 november en op 14 december.

Het Hoofdbestuur kwam tweemaal in retraite bijeen. Dit was op 6 februari te Driebergen-Rijsenburg en op 4 juli te 's Gravenhage.

In het jaar 2015 is het Hoofdbestuur als volgt samengesteld:

- > J.M.H.J. (Henry) Keizer, partijvoorzitter;
- > Drs. R.W.P. (Robert) Reibestein MBA, 1^e vicevoorzitter, tot 28 november;
- > Drs. J.N. (Jeannette) Baljeu, 2^e vicevoorzitter tot 28 november, vicevoorzitter vanaf 28 november;
- > Mr. S.J.A. (Stephanie) ter Borg, algemeen secretaris;
- > Drs. Ing. G. (Ger) Jaarsma, landelijk penningmeester;
- > Mr. Drs. J.H. (Jock) Geselschap, internationaal secretaris, tot 28 november;
- > M. (Marianne) Schuurmans-Wijdeven;
- > M.J.M. (Michiel) Krom.

Adviseurs

- > Drs. M. (Mark) Rutte; Partijleider
- > Drs. L.M.L.H.A. (Loek) Hermans, namens de VVD-fractie in de Eerste Kamer der Staten-Generaal, tot 2 november;
- > W.H. (Helmi) Huijbregts-Schiedon, namens de VVD-fractie in de Eerste Kamer der Staten-Generaal, als interim-adviseur op 23 november;
- > (Annemarie) Jorritsma-Lebbink, namens de VVD-fractie in de Eerste Kamer der Staten-Generaal, vanaf 14 december;
- > Drs. H. (Halbe) Zijlstra, namens de VVD-fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal;
- > Mr. Drs. J.C. (Hans) van Baalen, namens de VVD-delegatie in het Europees Parlement;
- > Drs. A.A.M. (Arno) Brok, namens de VVD-Bestuurdersvereniging;
- > T. (Tom) Leijte, namens de JOVD, tot 4 oktober;
- > M.C. (Matthijs) van de Burgwal, namens de JOVD, vanaf 4 oktober;

De portefeuillevverdeling binnen het Hoofdbestuur per 1 januari 2015 zag er als volgt uit.

Henry Keizer
Partijvoorzitter

Primair	Secundair
<ul style="list-style-type: none"> > Algehele leiding en coördinatie > Politieke contacten fracties > Integriteit 	<ul style="list-style-type: none"> > Voorzitter van de Partijraad > Curator Teldersstichting

Robert Reibestein
Vicevoorzitter

Primair	Secundair
<ul style="list-style-type: none"> > Toekomst van de VVD-structuur > Inhoudelijke verdieping > Verkiezingsprogrammacommissie > Partijraad > Ad-hoc discussiebijeenkomsten 	<ul style="list-style-type: none"> > Adviserend lid van de Partijraad > Curator Teldersstichting

Jeannette Baljeu,
Tweede vicevoorzitter

Primair	Secundair
<ul style="list-style-type: none"> > Toekomst van de VVD-structuur > Inhoudelijke verdieping > Verkiezingsprogrammacommissie > Partijraad > Ad-hocdiscussiebijeenkomsten > Talentmanagement > Permanente Scouting > Partijcommissies > Netwerkvorming > Ledenwerving en ledenbehoud > Troubleshooting 	<ul style="list-style-type: none"> > Adviserend lid van de Partijraad > Aanspreekpunt PSC

Stephanie ter Borg
Algemeen Secretaris

Primair	Secundair
<ul style="list-style-type: none"> > Troubleshooting > Statuten en reglementen > Processen en deadlines rondom besluitvormingstraject > Jaarplan, de jaarplanning en de Algemene Ledenvergadering > MijnVVD > Contacten met Algemeen Secretariaat > Relatie met afdelingen en kamercentrales > Jongeren 	<ul style="list-style-type: none"> > Secretaris en lid Partijraad > Plaatsvervangend algemeen penningmeester > Adviseur Hoofdbestuur JOVD

Ger Jaarsma
Landelijk Penningmeester

Primair	Secundair
<ul style="list-style-type: none"> > Financieel beheer van de partij > Ledenadministratie > Contributie en subsidiestromen > Fondsenwerving > Alternatieve vormen van financiering > Automatisering 	<ul style="list-style-type: none"> > Adviserend lid Partijraad > Plaatsvervangend algemeen secretaris

Jock Geselschap
Internationaal Secretaris

Primair	Secundair
<ul style="list-style-type: none"> > Contacten met liberale zusterpartijen in het buitenland > Midden- en Oost-Europa-programma > Betrekkingen met de ALDE/LI/LIGN/NIMD/ELF/ENoP 	<ul style="list-style-type: none"> > Adviserend lid Partijraad > Adviserend bestuurslid LIGN

Marianne Schuurmans

Opleiding en Training en Talentmanagement

Primair	Secundair
> Opleiding en training	> Adviserend lid Partijraad

Michiel Krom

Communicatie en Campagne

Primair	Secundair
> In- en externe communicatie > Permanente campagne > Voorlichting vanuit de partij > Verkiezingscampagnes	> Adviserend lid Partijraad

2.2 Algemeen Secretariaat

Het Algemeen Secretariaat

De eerste maanden van 2015 stonden voor het Algemeen Secretariaat in het teken van de Provinciale Statenverkiezingen. De VVD is met 13 zetels de grootste partij gebleven in de Eerste Kamer.

Het jaar 2015 stond verder in het teken van het toekomstbestendig maken van de vereniging. Een commissie “toekomst van de VVD” onder leiding van Arno Brok is druk bezig geweest met het uitwerken van nieuwe plannen om de partij toekomst bestendig te maken. Het cluster strategie ondersteunde deze commissie en de directeur nam deel aan de commissie. Het Hoofdbestuur kwam naar aanleiding van dit rapport met een advies richting de leden.

Vanuit het Algemeen Secretariaat is continu meegedacht door alle verschillende clusters om mee te kijken of de voorstellen haalbaar en wenselijk waren. De nieuwe structuur moet ervoor zorgen dat de VVD een open en toegankelijke liberale politieke volkspartij is. Om het doel van openheid en toegankelijkheid te bereiken is de gehele partijstructuur aangepast. Er komen lokale en thematische netwerken, regio's, VVD-dagen, community's etc. Ook is de kandidaatstellingsprocedure aangepast. Het Algemeen Secretariaat heeft hard gewerkt om alle wensen in nieuwe Statuten en een Huishoudelijk Reglement neer te zetten. De structuurverandering heeft gevolgen voor vele werkzaamheden op het Algemeen Secretariaat, iedereen is met vol enthousiasme met de vernieuwing aan de slag gegaan.

Om de leden zo goed mogelijk te informeren en input op te halen voor de nieuwe plannen hebben we negen bijeenkomsten in het land georganiseerd waar partijvoorzitter Henry Keizer toelichting gaf op de plannen en waar uitgebreid de gelegenheid was om vragen te stellen en input te geven.

Aan het einde van het jaar, op 28 november 2015, zijn tijdens de Algemene Vergadering van Afgevaardigden de nieuwe statuten en het huishoudelijk reglement vastgesteld. Hiermee is de nieuwe structuur van de VVD een feit! Het jaar 2016 zal onder andere in het teken staan van het implementeren van de nieuwe plannen.

Projecten

Om steeds meer een open en toegankelijke liberale politieke volkspartij te worden heeft het Algemeen Secretariaat al een aantal projecten opgepakt. Zo is in 2015 een community opgezet; een digitaal platform. Het doel van de Community is om breder en op een laagdrempeligere manier met elkaar te communiceren. De Community ondersteunt de leden van de VVD om kennis, documenten en (contact)gegevens met elkaar uit te wisselen. Iets wat onmisbaar is in een netwerkpartij.

Ook heeft het Algemeen Secretariaat na de zomer vele activiteiten georganiseerd waar ook niet-leden welkom waren en waar interactiviteit centraal stond. Een goed middel hiervoor is het buzzmaster-systeem zoals gebruikt is op het Ondernemersevent en op het Congres. Met dit systeem kan iedereen zijn mening geven via de mobiele telefoon en zijn de resultaten meteen plenair zichtbaar. Ook onmisbaar voor een partij die de communicatie over en weer op wil zoeken en het debat aan wil gaan.

Een speciaal evenement in 2015 was Haya 40. In september bestond de Haya van Somerenstichting veertig jaar. Dit is gevierd met een groot evenement met 750 deelnemers. In een gevarieerd programma werd stilgestaan bij het verleden, heden en toekomst. Er was volop aandacht voor de naamgever van het opleidingsinstituut: Haya van Someren-Downer.

Mensen

Op het Algemeen Secretariaat hebben in 2015 ook een aantal personeelwisselingen plaatsgevonden. Tevens hebben een groot aantal studenten stage gelopen bij het Algemeen Secretariaat.

Het Algemeen Secretariaat vindt het belangrijk om stageplekken aan te bieden om studenten in contact te brengen met de politiek, maar ook omdat gebleken is dat stagiairs een waardevolle toevoeging zijn voor de organisatie. Vanwege deze waardevolle bijdrage moeten de stagiairs zeker genoemd worden in dit verslag: Jurjen van der Meer, Raynold Siem, Brandon Pouw, Manon Nederstigt, Ana Roëll, Berend van Waalwijk, Niels van Laar, Saskia Leidelmeyer, Lars Schoof, Martijn Hendriks, Christiaan Mulder, Finn Kortman, Gijs Houben en Laura Geerlings. Alle stagiairs waren een fantastische aanwinst voor het Algemeen Secretariaat en hebben zich volop ingezet en veel werk verzet!

Daarnaast is het Online Team gestart, een samenwerking tussen de fractie en de partij. Het onlineteam zit gemiddeld twee dagen in de week op het Algemeen Secretariaat en bestaat uit, Mark Thiessen, Annemarie Litjens, Robert van As, Sharon Hilgersum en Roelof Smit.

Twee voormalig stagiairs Holger Rodoe en Simone van Beek hebben in 2015 het cluster communicatie ondersteund met betrekking tot de afdelingswebsites.

Begin oktober is Kiki Bakker begonnen bij het cluster communicatie. Zij gaat de permanente campagne invulling geven en een pool van vrijwilligers aan ons binden en motiveren.

Begin juni hebben we afscheid genomen van Iris van Delden. Zij is opgevolgd door Debbie van de Wijngaard, voormalig sprekerscoördinator. Debbie van de Wijngaard is opgevolgd door Saskia Leidelmeyer, voormalig stagiair verenigingszaken.

Ook heeft het Algemeen Secretariaat afscheid genomen van Graciela Duran, Machteld Hulsbergen, Karin de Kok en Tim Versnel.

2.3 HBKC-overleg

Het periodiek overleg tussen het Hoofdbestuur en de voorzitters van de Kamercentrales vond in 2015 5 maal plaats, te weten op 11 april, 30 mei, 13 juni, 28 september en 12 december.

Het HBKC-overleg kwam één maal in retraite bijeen. Dit was op 5 en 6 september te Lage Vuursche.

De voorzitters van de Kamercentrales in 2015 waren:

- > Limburg: Peter de Koning
- > Brabant: Ed van der Sande
- > Zeeland: Annemieke Stallaert
- > Dordrecht: Richard Korteland
- > Den Haag: Nicole Maes
- > Zuid-Holland Noord: Jan Dirk Blaauw
- > Noord-Holland Zuid: Theo Weterings
- > Amsterdam: Marijn Ornstein
- > Noord-Holland Noord: Robert Vermeulen
- > Friesland: Jeltje Hoekstra
- > Groningen: Tanja Haseloo
- > Drenthe: Anneli Boeckert
- > Overijssel: Peter Snijders
- > Gelderland: Jolanda van Veluw
- > Flevoland: Patrick d'Hooghe

2.4 Bestuurseenheden

De VVD had op 31 december 2015 375 (onder)afdelingen, 12 regio's en 17 Kamercentrales. In 2015 vonden de volgende mutaties plaats:

- > Edam-Volendam en Zeevang gaan per 29 mei 2015 samen verder als de VVD afdeling Edam-Volendam.
- > Veghel, Sint Oedenrode en Schijndel gaan per 28 september 2015 samen verder als de VVD afdeling Meierijstad.

In 2015 zijn er twee afdelingen opgericht:

- › De afdeling Washington is opgericht per 29 juni 2015.
- › De afdeling China is opgericht per 29 juni 2015.

2.5 Commissies van Onderzoek

In het verslagjaar was tweemaal een Commissie van Onderzoek actief. Dit betrof de volgende gevallen.

Een Commissie van Onderzoek werd ingesteld na verzoek van de Kamercentrale Limburg om een persoon uit het lidmaatschap te ontzetten. Deze persoon heeft een zetel in de Provinciale Staten van Limburg geaccepteerd namens een andere partij dan de VVD. Op advies van de Commissie van Onderzoek heeft het Hoofdbestuur besloten om het lidmaatschap van deze persoon op te zeggen.

Tevens werd een Commissie van Onderzoek ingesteld op verzoek van de Kamercentrale Gelderland om het lidmaatschap van een persoon om te zetten in een landelijk lidmaatschap. Aanleiding hiervoor was dat deze persoon actief was voor een andere fractie dan de VVD. Op advies van de Commissie van Onderzoek heeft het Hoofdbestuur besloten om het lidmaatschap van deze persoon om te zetten in een landelijk lidmaatschap.

2.6 Commissie van Beroep

De Commissie van Beroep bestond in het verslagjaar uit:

- › Drs. H.L. Zilverentant te Leiderdorp, voorzitter;
- › Mevrouw W.J.M. Bregman-Kaaks te Roden, lid, tot 30 mei;
- › De heer P.C. van As te Nieuwegein, lid, vanaf 30 mei;
- › Drs. G.A. van Pruissen te Haarlem, lid;
- › Mevrouw mr. M.N. Kallen-Morren te Zeist, plaatsvervangend lid;
- › M.A.P. van Haersma Buma te voorburg, plaatsvervangend lid;
- › M.P. Swart te Deventer, plaatsvervangend lid.

Behandelde zaken

Op 18 februari 2016 heeft de Commissie van Beroep uitspraak gedaan in de zaak aangespannen door een persoon uit Nijmegen, tegen een besluit van het Hoofdbestuur om het lidmaatschap van deze persoon om te zetten naar een landelijk lidmaatschap. De Commissie van Beroep handhaafde de beslissing van het Hoofdbestuur waartegen beroep was ingesteld.

Op 31 maart heeft de Commissie van Beroep uitspraak gedaan in de zaak aangespannen door een persoon uit Den Haag, tegen een besluit van het Hoofdbestuur om het lidmaatschap van deze persoon te beëindigen. De Commissie van Beroep handhaafde de beslissing waartegen beroep was ingesteld.

Op 22 september heeft de Commissie van Beroep uitspraak gedaan in de zaak aangespannen door een persoon uit Herten, tegen een besluit van het Hoofdbestuur om zijn

lidmaatschap op te zeggen. De Commissie van Beroep handhaafde de beslissing waartegen beroep was ingesteld.

2.7 Commissie Integriteit

In april 2013 heeft het Hoofdbestuur een Commissie Integriteit ingesteld als onderdeel van een set maatregelen om het integriteitsbewustzijn binnen de partij te vergroten. Deze commissie adviseert VVD-leden over individuele integriteitsdilemma's en kan meldingen van integriteit onderzoeken en het bestuur hierover adviseren.

De Permanente Commissie Integriteit stond in 2015 onder leiding van Jan-Kees Wiebenga. De overige leden zijn Willibrord van Beek, Clemens Cornielje, Han Moraal, Tila zur Lage & Marianne Kallen-Morren. De Commissie Integriteit bestond daarmee uit 6 leden.

De Commissie Integriteit heeft in 2015 7 maal vergaderd en wel op de volgende data: 23 maart, 13 april, 15 juni, 23 juli, 1 september, 24 september en 27 november. Er zijn in 2015 diverse meldingen binnen gekomen bij de Commissie Integriteit. Deze zijn onder te verdelen in meldingen en vragen.

In totaal heeft de Commissie 36 meldingen binnen gekregen van vermeende integriteitschendingen. In 10 gevallen luidde het oordeel van de Commissie dat de kwestie niet-ontvankelijk was, en zijn melders waar mogelijk doorverwezen naar de juiste instantie. In 5 gevallen heeft de Commissie de melding ter kennisgeving aangenomen en is er geen verdere actie ondernomen, vanwege de aard van de melding of eerdere correspondentie met de melder. In 13 gevallen is een schriftelijk onderzoek gestart waarvan de bevindingen geen aanleiding gaven tot het organiseren van een hoorzitting. In 1 geval is er een onderzoek gestart en hebben er ook gesprekken plaatsgevonden. Deze gesprekken hebben geresulteerd in een Rapport van Bevindingen. In 1 geval is een kwestie doorgeleid naar de afdeling Verenigingszaken nadat de melder hierover was geïnformeerd. In 1 geval is de kwestie doorverwezen naar het Hoofdbestuur. Eind 2015 waren er nog 5 lopende kwesties die in de loop van 2016 zullen worden afgedaan.

In totaal heeft de Commissie 14 vragen binnen gekregen over concrete integriteitdilemma's. In 8 gevallen heeft men hierover een advies ontvangen. Naar aanleiding van 3 vragen is een schriftelijk onderzoek gestart, en hebben er gesprekken plaatsgevonden. Deze gesprekken hebben geresulteerd in een Rapport van Bevindingen. Naar aanleiding van 1 vraag is een gesprek gevoerd met betrokken wat geresulteerd heeft in een mondeling advies. Eind 2015 waren er nog twee vragen die in de loop van 2016 zullen worden afgedaan.

2.8 Vertrouwenspersonen

De VVD heeft in 2014 een aantal regionale en landelijke vertrouwenspersonen benoemd. De regionale vertrouwenspersoon fungeert als herkenbaar en laagdrempelig aanspreekpunt voor VVD-leden die vragen hebben over integriteitdilemma's. De landelijke vertrouwenspersonen zijn exclusief benaderbaar voor de VVD-volksvertegenwoordigers binnen de Eerste en Tweede Kamerfractie en het Europees Parlement.

De vertrouwenspersoon bewaakt de terugkerende discussie over integriteit binnen het gremium waarin deze actief is en kan indien nodig iemand doorverwijzen naar de Permanente Commissie Integriteit.

In 2015 zag het netwerk van vertrouwenspersonen er als volgt uit:

Landelijke vertrouwenspersonen

Voor de Tweede- en Eerste Kamerfractie en de VVD-delegatie in het Europees Parlement waren Sybilla Dekker en Paul de Krom actief als vertrouwenspersonen.

Regionale vertrouwenspersonen

Ook de kamercentrales hebben vertrouwenspersonen aangewezen.

2.9 Waarderingsvormen

De VVD steunt op honderden vrijwilligers en politici die zich dagelijks inzetten voor de partij. Personen met langdurige en uitzonderlijke verdiensten voor de partij kunnen door het Hoofdbestuur onderscheiden worden.

Het Hoofdbestuur vindt het bijzonder verheugend dat vele vrijwilligers in aanmerking komen voor een waardering van de VVD. Onderstaande personen hebben in 2015 een waardering ontvangen.

Mr. D.U. Stikkerplaquette

De Mr. D.U. Stikkerplaquette is genoemd naar de eerste voorzitter van de VVD. Deze plaquette is bedoeld voor personen die hun sporen hebben verdiend door hun langdurige en positieve inzet in het politieke bestuur.

- > De heer G. Roeles te Sleen
- > De heer F. Veenendaal te Zeist
- > De heer P.W.M.M. van Haagen te Nootdorp

Thorbeckepenning

De Thorbeckepenning wordt uitgereikt aan personen die onbezoldigd en op uitzonderlijke wijze en met grote inzet functies in de partijorganisatie hebben uitgeoefend.

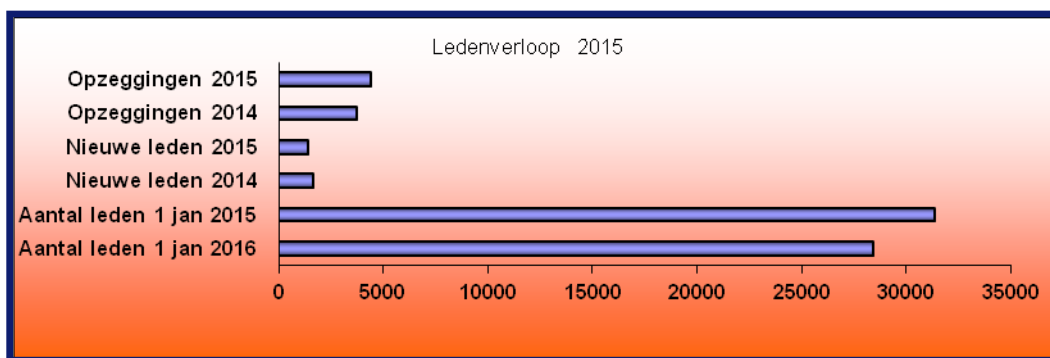
- > De heer D.H. van Bruggen te Raamsdonksveer
- > Mevrouw C.J. Siemerink-Aarnink te Haaksbergen
- > De heer J. Tonckens te Grootegast
- > De heer P.H.A. Steinmetz te Hattem
- > Mevrouw E. de Graaff-van Meeteren te Lopik
- > De heer J. Timmer te Lopik

HOOFDSTUK 3 LEDENONTWIKKELING

3.1 Cijfers

- > Aantal leden 1 januari 2016: 28.391
- > Aantal leden 1 januari 2015: 31.379
- > Aantal opzeggingen 2015: 4.420
- > Aantal nieuwe leden 2015: 1.432
- > Ledenafname per saldo: 2.988

3.2 Ledenontwikkeling

In bovenstaande grafiek ziet men de ledenontwikkeling over 2015. Het aantal nieuwe leden is gedaald ten opzichte van 2014. Hiermee is de structurele daling van het aantal nieuwe leden helaas doorgezet. Het aantal opzeggingen is in absolute aantallen nagenoeg gelijk ten opzichte van 2014.

3.3 VVD-Ledendag

Op zaterdag 31 januari 2015 vond in de Tweede Kamer de jaarlijkse VVD-ledendag plaats. Tijdens deze dag hebben meer dan 500 leden en introducés kennis kunnen maken met elkaar, met de Tweede Kamer en met de partij. Zij kregen onder andere een rondleiding van een Tweede Kamerlid, deden mee aan een Tweede Kamersimulatiespel en volgden een workshop 'netwerken in de partij'. De deelnemers beoordeelden de dag positief met een 8,4 gemiddeld!

HOOFDSTUK 4 HET VVD-ARCHIEF

4.1 Thorbeckehuis

Voor de aan aankleding van het nieuwe huisvesting van het algemeen secretariaat aan de Mauritskade 21 is er archiefmateriaal gebruikt. Een aantal ruimten zijn vernoemd naar de oprichters en prominente VVD-leden. Er is een wand met de door de jaren heen gebruikte verkiezingsposters en in de Thorbeckezaal zijn de foto's van de partijvoorzitters chronologisch opgehangen. Ook de namen van alle Ereleden hebben ingelijst een plaats in de Thorbeckezaal. Met oud en nieuw beeldmateriaal zijn er fotostroken gemaakt om in het gebouw de partijgeschiedenis op een levendige en toegankelijke manier te tonen. In de ontvangstruimte staat een vitrinekast met een museum-uitstraling. Hierin bevinden zich oude foto's, ontvangen onderscheidingen en verschillende (beginsel-) programma's. Er liggen ook gebruikte verkiezingskranten (1959, 1963 en 1966).

Algemeen secretariaat en VVD-fractie

De VVD en de VVD fractie hebben in hun 68 jarig bestaan een bijzondere collectie archieven, periodieken en voorwerpen opgebouwd en verworven. Ook in 2015 is daarvoor regelmatig belangstelling geweest. Dat blijkt uit de verzoeken voor de inzage van de archieven door onderzoekers, studenten en ook middelbare scholieren. Er is onder meer onderzoek gedaan naar de verkiezingscampagnes in de jaren '60 en '70 (in relatie tot de KVP) en een student heeft een scriptie geschreven over de politieke stijl van Frits Bolkestein. Het Centrum voor Parlementaire Geschiedenis (CPG) heeft onderzoek gedaan naar de kabinetsformatie 1998 en 1999 (lijmformatie). Met archiefonderzoek en toestemming voor inzage is hieraan medewerking verleend.

Beheer, behoud en ontsluiting van archiefmateriaal

In samenwerking met het Nationaal Archief, het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP) en ook met de regionale erfgoedinstellingen is het beheer van de VVD-archieven en de verdere archiefvorming voortgezet, waar mogelijk digitaal. Hierdoor kunnen belangstellenden en onderzoekers goed worden geholpen bij hun zoektocht in de liberale geschiedenis. Het Algemeen Secretariaat ondersteunt lokale en regionale afdelingen met advies voor hun archiefvorming en overdracht. De archivaris heeft een breed netwerk in het vakgebied en is betrokken bij de ontwikkelingen. Een aantal afdelingen en Kamercentrales zijn in contact gebracht met de regionale erfgoedinstelling voor het beheer en behoud van het lokale en regionale liberale erfgoed. Enkele afdelingen hebben een bestaansjubileum gevierd.

VVD-collectie in de Koninklijke Bibliotheek (KB)

De uitgave van Provincie & Gemeente, met het eerste mededelingenblad van de vereniging voor Staten- en Raadsleden in november 1947, is compleet te raadplegen in de KB.

Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP)

De samenwerking loopt goed waardoor het archief regelmatig wordt aangevuld en verbeterd, ook betreffende de digitale toegankelijkheid. De in 2014 overgedragen woordelijke uitwerkingen van de algemene ledenvergaderingen in de periode 1948 t/m 2004 zijn door het

DNPP gedigitaliseerd. Ook is er audiovisueel materiaal gedigitaliseerd om eenvoudiger beschikbaar te kunnen stellen.

VVD-collectie

De periodieke leden uitgaven LIBER, P&G, ThorbeckehuisWeb 2014 en het jaarverslag 2014 zijn ingebonden. Deze series zijn vanaf 1948 compleet.

Archief VVD-Tweede Kamerfractie overgedragen aan Nationaal Archief

Het archief van de VVD-Tweede Kamerfractie is op donderdag 15 oktober overgedragen aan het Nationaal Archief. De formele overdracht vindt die dag in de Tweede Kamer plaats tussen de secretaris van de huidige fractie, Tweede Kamerlid Ton Elias, en Algemeen Rijksarchivaris Marens Engelhard. Vanaf dat moment is het archief van de liberale fractie, dat hoofdzakelijk stukken uit de periode 1963 tot en met 2002 bevat, te raadplegen voor publiek in het Nationaal Archief.

4.2 Schenkingen

Fotonegatieven uit de nalatenschap van Hanneke Kortlandt

De negatieven van foto's gemaakt tijdens de VVD-bijeenkomsten in de periode 1963 t/m 1981 zijn uit de nalatenschap van fotografe Hanneke Kortlandt aan de VVD Archivaris overgedragen. Mevrouw Kortlandt was huisfotograaf van de VVD en is in oktober 2014 overleden. Er wordt gezocht naar mogelijkheden om een deel van deze negatieven te laten digitaliseren. In de collectie bevinden zich onder andere foto's gemaakt tijdens het afscheid van oprichter Pieter Oud in 1963, het 20-jarig jubileum in 1968, het eerste optreden van Haya van Someren als partijvoorzitter in 1969, het 25-jarig bestaan in 1973, tijdens bijeenkomsten van de vereniging van staten- en raadsleden, bijeenkomsten in Lunteren en in Pietersberg en tijdens het afscheid van Haya als partijvoorzitter in 1975.

Promotie Single (muziekdrager) van VVD afdeling Den Haag

In maart aan voorzitter Henry Keizer overhandigd. Door de VVD-afdeling Den Haag gebruikt voor de gemeenteraadsverkiezingen op 1 juni 1966.

Suikerzakje, gebruikt campagnemateriaal Tweede Kamerverkiezingen 1959

Voorzittershamer

De VVD heeft een bijzondere partijgeschiedenis en nalatenschap. Partijvoorzitter Henry Keizer kreeg in juli van voormalig VVD bestuurslid Ank van Ginkel van de afdeling Krimpenerwaard een heuse VVD-voorzittershamer 'terug'. De hamer werd op de eerste VVD-dag ooit, op 17 september 1955 om precies te zijn, door de VVD aan de voormalige afdeling Vlist overhandigd. Het Kurhaus in Scheveningen vormde toentertijd het decor. Om dit stukje partijgeschiedenis niet verloren te laten gaan werd de bijzondere hamer in ontvangst genomen.

HOOFDSTUK 5 CONGRESSEN

5.1 Voorjaarscongres vrijdag 29 mei en zaterdag 30 mei Papendal, Arnhem

Op vrijdag 29 mei en zaterdag 30 mei vond het Voorjaarscongres plaats in Papendal te Arnhem. Het congres werd gecombineerd met het congres van de VVD-Bestuurdersvereniging welke op vrijdag 29 mei plaatsvond. Het Voorjaarscongres stond in het teken van Onze Koers. De VVD, is behalve de grootste regeringspartij, ook een vereniging met 30.000 leden die allemaal het liberalisme een warm hart toedragen. Om als politieke partij goed te blijven functioneren en zo Nederland nog liberaler te maken, moet de VVD goed georganiseerd zijn. Het Voorjaarscongres was het moment om te discussiëren en ideeën uit te wisselen over de toekomst van de VVD.

Op vrijdagavond werd het congres afgetrapt door Neelie Kroes, we spraken over *start-ups*. Daarna opende partijvoorzitter Henry Keizer de Algemene Vergadering en sloot Mark Rutte de avond af met een speech. Een bijzonder moment deze avond was het benoemen van Ivo Opstelten tot ereid van de VVD.

Zaterdagochtend werd de Algemene Vergadering hervat en werd er teruggekeken op de Eerste Kamerverkiezingen. Na het sluiten van de Algemene Vergadering was het tijd voor een interactief programma over de toekomst van onze partij. Hierbij werd er door voorzitter van de commissie, Arno Brok en het interactieve systeem 'Buzzmaster' er gesproken over onze koers. Het Voorjaarscongres werd afgesloten door fractievoorzitter Halbe Zijlstra.

Ook vond tijdens dit congres de *Partnership Day* plaats. In Papendal werden 30 collega's uit omliggende landen en ambassadeurs ontvangen. Er vonden paneldiscussies plaats over de Eurocrisis en Oekraïne met de Minister van Defensie, Kamerleden en Europarlementariërs. Ook werd er deze middag gesproken over start-ups samen met Neelie Kroes. Tot slot vond er een ontmoeting plaats met minister-president Mark Rutte.

Besluitenlijst 139^e Algemene Vergadering

Vrijdag 29 mei 2015

1. Partijvoorzitter J.M.H.J. (Henry) Keizer opent de 139^e Algemene Ledenvergadering op vrijdag 29 mei 2015 om 18.40 uur.
2. Mevrouw L.J. (Laura) Werger uit Gouda, de heer E. (Erik) van der Marel uit Utrecht, en de heer O.J. (Onno) Fiechter uit Hengelo worden per acclamatie benoemd tot stem- en notulencommissie.
3. De heer I.W. (Ivo) Opstelten wordt benoemd tot erelid van de VVD.
4. De Algemene Ledenvergadering wordt geschorst om 19.27 uur en wordt op zaterdag 29 mei 2015 om 10.00 uur hervat.

Zaterdag 30 mei 2015

1. Partijvoorzitter J.M.H.J. (Henry) Keizer hervat de 139^e Algemene Ledenvergadering op zaterdag 30 mei 2015 om 10.00 uur.
2. Het jaarverslag 2014 wordt goedgekeurd.
3. Het financieel jaarrapport 2014 wordt goedgekeurd.
4. De financiële commissie verleent decharge aan het Hoofdbestuur voor het gevoerde beleid in 2014.
5. De volgende leden worden per acclamatie (her)benoemd tot leden van de financiële commissie:
 - › mevrouw mr. E.A.S. (Esther) Rommel uit Heiloo
 - › mevrouw drs. A.J. (Yvonne) van Mierlo uit Helmond
 - › De heer mr. H.L. (Henry) Steenbergen uit Leiden
 - › De heer M.J.M.V. (Marc) van Dijk uit Wassenaar, plaatsvervangend lid
 - › De heer A.J. (Arjen) Gerritsen uit Bilthoven, plaatsvervangend lid
 - › De heer R. (Roland) van Benthem RA MGA uit Eemnes, plaatsvervangend lid
6. Het voorstel "Hoogte contributie 2016" wordt goedgekeurd.
7. De heer P.G. (Paul) van As wordt per acclamatie benoemd tot lid van de Commissie van Beroep.

8. Er zijn drie moties ingediend. Motie 1 is door 12 leden ingediend, motie 2 is door 11 leden ingediend en motie 3 is ingediend door de ledenvergaderingen van de afdelingen Noordwijk, Noordwijkerhout en Hillegom.

9. Motie 1:

Indieners roepen op om tijdig een partijbrede discussie te voeren over het tekort aan donororganen en het gebrek aan zelfbeschikking bij het huidige donorregistratiesysteem. De ALV spreekt hierbij de verwachting uit dat een brede diepgaande respectvolle discussie over de donatieproblematiek als ondersteuning zal dienen voor onze volksvertegenwoordigers. Voorts spreekt de vergadering de hoop uit dat de VVD traditie om medisch ethische zaken als vrije kwestie te beschouwen zal worden gerespecteerd.

De motie wordt overgenomen en is niet in stemming gebracht.

10. Motie 2:

Indieners pleiten ervoor dat de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie zich volledig zal inspannen om de defensie van het Koninkrijk der Nederlanden op een dusdanig niveau te brengen en te houden, dat de verdediging van het eigen grondgebied maximaal gewaarborgd is en blijft. Nederland zal zich blijvend inzetten om de NATO (NAVO) optimaal te laten functioneren en de Europese Unie te laten uitgroeien tot een krachtige entiteit, waarbij het behouden en indien nodig versterken van de democratische waarden leidend zal zijn.

De motie wordt in stemming gebracht en wordt overgenomen met 86,1% (365) van de uitgebrachte stemmen.

11. Motie 3:

Indieners roepen de VVD op tot steunen van het maatschappelijk initiatief voor windmolens op IJmuiden - Ver en als het alternatief aan te wijzen voor de door de minister geplande locaties voor windmolenparken. En verzoekt de Tweede Kamerfractie het maatschappelijk initiatief voor locatie IJmuiden - Ver te steunen en als uitgangspunt te hanteren in het verdere proces van besluitvorming en totstandkoming.

De motie wordt in stemming gebracht en wordt verworpen met 74,6% (318) van de uitgebrachte stemmen.

12. Partijvoorzitter J.M.H.J. (Henry) Keizer sluit de 139^e Algemene Ledenvergadering om 11.30 uur.

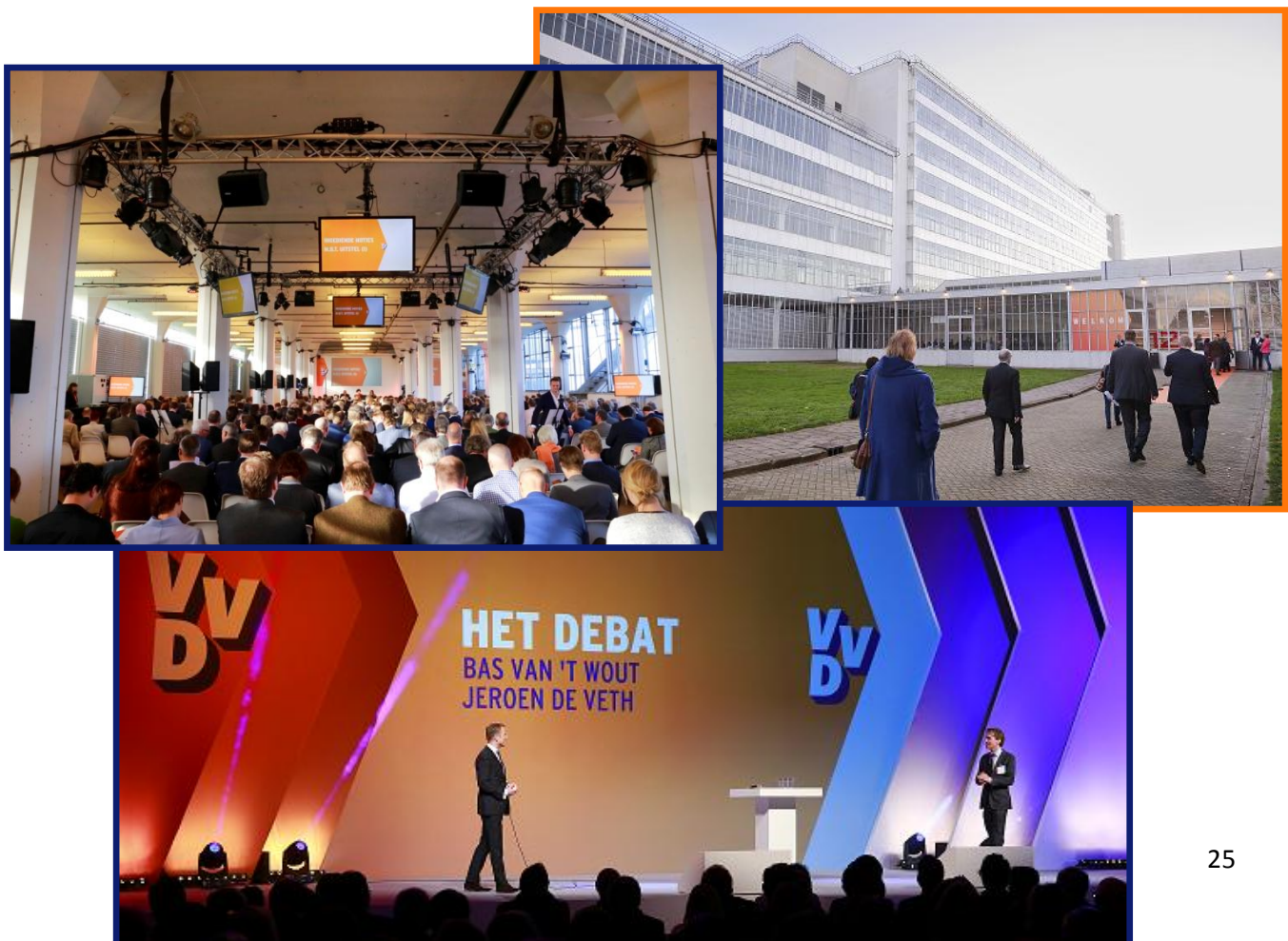
5.2 Najaarscongres zaterdag 28 november Van Nelle Fabriek, Rotterdam

De Van Nelle fabriek diende als het decor voor het congres waar de partijvernieuwingsvoorstellen van het Hoofdbestuur werden besproken. Partijvoorzitter Henry Keizer stelde in september bij de presentatie van die voorstellen: 'We moeten onszelf van een gesloten, statische vereniging veranderen in een moderne open netwerkorganisatie.' Die duidelijke opdracht vloeide voort uit het rapport van de Commissie Brok.

Dat het nu daadwerkelijk tijd was om daar consequenties aan te verbinden en de luiken te openen, was in de Van Nelle Fabriek al 's ochtends vroeg voelbaar. Het congres was 'uitverkocht', een unicum in onze partijgeschiedenis.

De Algemene Vergadering van Afgevaardigden waar dat vervolgens gebeurde was, onder voorzitterschap van de partijvoorzitter zelf, vanaf het begin bijzonder. Vroeg in de avond rondde de Algemene Vergadering van Afgevaardigden zijn beraadslagingen af en werden de voorstellen van het Hoofdbestuur onder luid applaus - zelfs gejuich - aangenomen. De eerste stappen zijn dit congres gezet om de meest open en moderne partij van het land te worden.

Tijdens de ALV werd er ook gesproken over de toekomst van onze partijstructuur, werden de V-factor en de Ronald Watermanprijs uitgereikt en waren er bloemen voor Robert Reibestein, voormalig Hoofdbestuurslid. Bouwe Bekking, zeiler in de Volvo Ocean Race gaf aansluitend op de ALV een presentatie over het succes van een team. In de middag was er ruimte voor debat onder leiding van Bas van 't Wout en Jeroen de Veth. Vervolgens kregen de bezoekers van het congres de mogelijkheid om de vaardigheden in praktijk te brengen of deel te nemen aan een rondleiding door de Van Nelle Fabriek. Na een optreden van het Rotterdams Philharmonisch orkest sloot Mark Rutte het congres af.

Besluitenlijst 140^e Algemene Vergadering

1. Partijvoorzitter J.M.H.J. (Henry) Keizer opent de 140^e Algemene Ledenvergadering op zaterdag 28 november 2015 om 10:15 uur.
2. Mevrouw H.A. (Tila) Zur Lage uit Hummelo, de heer E. (Erik) Struijlaart uit Purmerend, en de heer B. (Brandon) Pouw uit Leiden worden per acclamatie benoemd tot stem- en notulencommissie.
3. Het jaarplan 2016 wordt goedgekeurd.
4. De begroting 2016 wordt goedgekeurd.
5. Het kaderstellend advies voor de Tweede Kamerverkiezingen 2017 wordt vastgesteld. De verwijzing naar het artikel met betrekking tot de beperking op dubbelmandaten zal worden aangepast naar de nieuwe reglementen (wordt artikel 24.4 statuten).
6. De heer R.W.P. (Robert) Reibestein is statutair aftredend als lid van het Hoofdbestuur.
7. Er zijn vier moties ingediend. Moties 1 en 2 zijn ingediend door de Kamercentrale Dordrecht, motie 3 door de afdeling Gooise Meren en motie 4 door de afdeling Ommen.
8. Motie 1:

Roept de Tweede Kamerfractie van de VVD en het kabinet op:

De allocatieve functie van 'payrolling' in het algemeen te erkennen, rekening houdend met het verbod op intraconcern uitzenden (artikel 7:691 lid 6, nummer 17);

'Payrolling' te beschouwen als een maatschappelijk geaccepteerde vorm van dienstverlening, waarbij werknemers ter beschikking gesteld worden aan opdrachtgevers die zelf verantwoordelijk zijn voor de werving, selectie en een deel van de begeleiding van de werknemers;

Belemmeringen in cao's ten opzichte van 'payrolling' en 'uitzendwerk' tegen te gaan, zoals ook de Europese Uitzendrichtlijn Nederland opdraagt en tevens ondersteund wordt door de uitspraak op 20 november 2014 hierover van de advocaat generaal van Het Europese Hof;

Geen ontmoedigende maatregelen te nemen ten aanzien van 'payrolling' bij gemeenten, bij gemeentelijke deelnemingen en bij aanbestedingen;

Uiterste terughoudendheid te betrachten ten aanzien van een payrollwetsvoorstel (motie Hamer) en regulering van 'payrolling' zoveel mogelijk over te laten aan sociale partners overeenkomstig het sociaal akkoord.

De motie wordt overgenomen en is niet in stemming gebracht.

9. Motie 2:

Roept de Tweede Kamerfractie van de VVD en het kabinet op:

Werkgevers de helft van de transitievergoeding te laten betalen minus eventuele inzetbaarheids- en transitiekosten als zij binnen 6 maanden na ontslag zorg dragen voor een nieuwe passende baan voor hun medewerker.

De motie wordt in stemming gebracht en bij handopsteken aangenomen.

10. Motie 3:

De grootschalige modernisering van de Russische Defensie, de situatie in Noord-Afrika en in het Midden-Oosten in het bijzonder Syrië vormen een ernstige bedreiging voor de democratieën in de Wereld en voor de stabiliteit in Europa. De mondiale veiligheidssituatie dwingt tot intensivering van de krijgsmacht.

De strekking van de motie wordt overgenomen en niet in stemming gebracht.

11. Motie 4:

De Tweede Kamerfractie en het kabinet op te roepen de wetgeving rond arbeidscontracten zo aan te passen dat seizoensbedrijven in staat blijven personeel op seizoensmatige basis te blijven aannemen door de tussenpoos tussen arbeidscontracten weer terug te brengen van 6 maanden naar de oude situatie van 3 maanden en daarmee de negatieve werkgelegenheidseffecten voor werkgevers en werknemers van seizoensbedrijven te voorkomen.

De motie wordt in stemming gebracht en bij handopsteken aangenomen.

12. Partijvoorzitter J.M.H.J. (Henry) Keizer sluit de 140^e Algemene Ledenvergadering om 12:00 uur.

Besluitenlijst 140^e Algemene Vergadering van Afgevaardigden

1. Partijvoorzitter J.M.H.J. (Henry) Keizer opent de Algemene Vergadering van Afgevaardigden op zaterdag 28 november 2015 om 13.30 uur.
2. Mevrouw H.A. (Tila) zur Lage uit Hummelo, de heer E. (Erik) Struijlaart uit Purmerend, en de heer B. (Brandon) Pouw uit Leiden zijn op de Algemene Ledenvergadering per acclamatie benoemd tot stem- en notulencommissie.
3. Het ordevoorstel van het Hoofdbestuur wordt per acclamatie aangenomen.
4. Behandeling van het ingediende ordevoorstel en moties over uitstel (zie I).
5. Behandeling van de amendementen van redactionele aard op de statuten (zie II).
6. Behandeling van de statuten en ingediende amendementen daarop (zie III).
7. De statuten worden vastgesteld.

8. Behandeling van de amendementen van redactionele aard op het huishoudelijk reglement (zie IV).
9. Behandeling van het huishoudelijk reglementen en ingediende amendementen daarop (zie V).
10. De Algemene Vergadering van Afgevaardigden wordt geschorst om 15:28 uur en wordt om 16.30 uur hervat.
11. Vervolg behandeling van het huishoudelijk reglementen en ingediende amendementen daarop (zie V).
12. Het huishoudelijk reglement wordt vastgesteld.
13. Behandeling van de overige moties (zie VI).
14. Partijvoorzitter J.M.H.J. (Henry) Keizer sluit de Algemene Vergadering van Afgevaardigden om 18.45 uur.

De uitwerking van de 140^e besluitenlijst Algemene Vergadering van Afgevaardigden vindt u op: <http://www.vvd.nl/partij/5/downloads/36/besluitenlijsten-av-s>

HOOFDSTUK 6 INHOUDELIJKE VERDIEPING

6.1 Partijraden

De Partijraad geeft adviezen aan de Algemene Vergadering, het Hoofdbestuur, de fracties in de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en de VVD-leden in het Europees Parlement. De besturen van de Kamercentrales dragen kandidaten voor die door de ledenvergaderingen van de Kamercentrales worden benoemd. Naast deze stemgerechtigde leden zijn er enkele categorieën van adviserende leden, onder wie de ereleden, de VVD-leden in de Tweede en Eerste Kamer en het Europees Parlement en de voorzitters van de partijcommissies.

De Partijraden worden voorbereid door het Presidium. Dit Presidium bestaat uit enkele leden vanuit de Partijraad, aangevuld met een lid vanuit het Hoofdbestuur en een lid vanuit de Tweede Kamerfractie.

Op 1 januari 2015 bestond het Presidium uit de volgende leden:

- > Martijn van Gruijthuijsen;
- > Max Kerremans;
- > Jan-Meinte Postma;
- > Robert Reibestein (HB-lid);
- > Mark Harbers (Tweede Kamerlid);

In november 2015 heeft Robert Reibestein het Hoofdbestuur en daarmee ook het Presidium verlaten.

In 2015 vonden er vier bijeenkomsten van de Partijraad plaats.

Partijraad ‘De Arbeidsmarkt van de toekomst’, zaterdag 11 april 2015, Nijenrode Universiteit in Breukelen.

Op verzoek van de Tweede Kamerfractie werd er tijdens deze Partijraad gesproken over de arbeidsmarkt van de toekomst: hoe moet deze eruit komen te zien? Na inleidingen van Marjolein ten Hoonte (directeur Arbeidsmarkt en MVO Randstadgroep Nederland) en Harry van de Kraats (algemeen directeur werkgeversvereniging AWWN) gingen de aanwezigen in gesprek met Tweede Kamerleden Anne Mulder en Anne-Wil Lucas.

Partijraad ‘Het onderwijs in dienst van de volgende generaties’, zaterdag 13 juni 2015, Oosterlicht College in Nieuwegein, in samenwerking met de werkgroep Permanente Inhoudelijke Verdieping en de partijcommissie Onderwijs.

‘Hoe kunnen we de kinderen die vandaag in groep 1 van de basisschool beginnen goed voorbereiden op 2032? Rond 2032 zullen zij hun studie afronden en solliciteren naar hun eerste baan.’ Deze vraag stond centraal tijdens de Partijraad over Onderwijs. De vraag werd niet alleen beantwoord door de aanwezige Partijraadsleden, maar ook door de aanwezige leerlingen van het Oosterlicht College. Wie kunnen er nu beter een antwoord op deze vraag geven dan de leerlingen zelf? Onder andere de Kamerleden Pieter Duisenberg, Karin

Strauss en Anne-Wil Lucas en staatssecretaris Sander Dekker waren aanwezig om alle input mee terug naar Den Haag te nemen.

Partijraad ‘De Miljoenennota’, zaterdag 26 september 2015, Het Klooster in Amersfoort, in samenwerking met de werkgroep Permanente Inhoudelijke Verdieping.

Deze Partijraad startte met een toelichting op de Rijksbegroting door onze Staatssecretaris van Financiën, Eric Wiebes. Vervolgens konden de aanwezigen traditiegetrouw in deelsessies met elkaar en met de leden van de Kamerfracties in discussie over de verschillende begrotingshoofdstukken. Tijdens de Partijraad werd echter niet alleen stilgestaan bij de gevolgen van de Miljoenennota op de korte termijn. Samen met de Werkgroep Permanente Inhoudelijke Verdieping werd ook gekeken wat de verschillende maatregelen uit de Miljoenennota voor gevolgen hebben voor onze verdere toekomst: zijn de maatregelen toekomstbestendig? En zijn de maatregelen uit de Miljoenennota liberaal (genoeg)? Door middel van een ‘caucus’ werd op interactieve wijze stilgestaan bij deze vragen. Fractievoorzitter Halbe Zijlstra sloot de bijeenkomst af door middel van een reactie op deze discussie en een korte blik op de actuele politieke situatie.

Partijraad ‘Input voor Verkiezingsprogramma 2017’, zaterdag 12 december 2015, Universiteit van Wageningen.

De laatste Partijraad stond volledig in het teken van het verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Na een inleiding van Jan Anthonie Bruijn, voorzitter van de verkiezingsprogrammacommissie, gingen de deelnemers uiteen in 4 deelsessies: Economie, Gezondheid & Ontwikkeling, Omgeving en Overheid. Tijdens de deelsessies stond de volgende vraag centraal: wat mag er volgens u niet ontbreken in het verkiezingsprogramma? Na goede inhoudelijke discussies in de deelsessies vond er een plenaire terugkoppeling plaats. Tijdens deze plenaire terugkoppeling konden de deelnemers in discussie met elkaar en met de aanwezige leden van de verkiezingsprogrammacommissie.

6.2 Partijcommissies

De Partijcommissies bestaan uit netwerken van VVD-leden die zich per deelgebied bezighouden met het adviseren van gekozen VVD-politici, zowel op landelijk als lokaal niveau. Ook houden zij zich bezig met het organiseren van werkbezoeken en netwerkbijeenkomsten. Zij weten de aanwezige kennis en expertise van leden op een efficiënte en proactieve wijze voor de partij beschikbaar te maken. Daarbij maken zij gebruik van de beschikbare netwerken zowel binnen als buiten de partij.

In 2015 waren de partijcommissies steeds meer naar buiten gericht. Zo heeft de partijcommissie Cultuur en Media een sessie georganiseerd over de Culturele Basis Infrastructuur, waarbij Joop Daalmeijer (voorzitter Raad van Cultuur) één van de sprekers was en waarbij ook niet-leden van de partijcommissie welkom waren. Daarnaast heeft de partijcommissie Volksgezondheid een brede discussie over Gezamenlijk beslissen georganiseerd en heeft de partijcommissie Buitenlandse Zaken in samenwerking met de Teldersstichting een seminar georganiseerd over vrede en veiligheid in Europa. Ook bij deze bijeenkomsten waren niet-leden van harte welkom.

De VVD kende in 2015 de volgende partijcommissies:

- › Belastingen;
Voorzitter: Cees Nijman
Secretaris: Ramses van Toor
- › Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties;
Voorzitter: Ina Adema
Secretaris: Raymond Kubben
- › Buitenlandse zaken en Ontwikkelingssamenwerking;
Voorzitter: Edo Offerhaus
Secretaris: Stephan de Vries
- › Cultuur en Media;
Voorzitter: Pieter Heiligers
Secretaris: Tabitha Mann
- › Defensie;
Voorzitter: Minze Beuving
Secretaris: Dieuwertje Kuijpers en Alexander Polak
- › Economische zaken en Innovatie;
Voorzitter: Marcel van der Schaaff
Secretaris: Maarten van Hasselt
- › Europese zaken;
Voorzitter: Ferdi de Lange
Secretaris: Willem Vriesendorp en Alexander Kolks
- › Financiën;
Voorzitter: Hans Bruijn
Secretaris: Jelmer Dobbe
- › Infrastructuur, Ruimte en Milieu;
Voorzitter: Willem Buunk
Secretaris: Jasper Benus en Xander van't Hoff
- › Landbouw, natuur en voedselkwaliteit;
Voorzitter: Arie Pieter Noordermeer
Secretaris: Jan Klink
- › Onderwijs en Wetenschap;
Voorzitter: Fabiënne Hendricks
Secretaris: Wouter de Nie
- › Pensioenen;
Voorzitter: Robert Akkerman

- › Sociale zaken en Werkgelegenheid;
Voorzitter: Raymond Brood
Secretaris: Charlotte van der Welle en Jim Driesen
- › Sport;
Voorzitter: Antoinette Laan
Secretaris: Hans van Zetten
- › Veiligheid en Justitie;
Voorzitter: Sjef van Gennip
Secretaris: Bart Schmidt
- › Volksgezondheid, Welzijn en Jeugd;
Voorzitter: Frits Barneveld Binkhuysen
Secretaris: Judith Tielen
- › Wonen.
Voorzitter: Joost Möller
Secretaris: Daan Keij

6.3 De werkgroep Permanente Inhoudelijke Verdieping

De werkgroep Permanente Inhoudelijke Verdieping is in 2013 door het Hoofdbestuur opgericht. De werkgroep focust zich op een liberaal Nederland met als stip op de horizon 2030. Hiertoe heeft de werkgroep zes clusters ingericht, welke hier elk op hun eigen onderwerp vorm aan geven. rechtsstaat en veiligheid, ontplooiing, gezondheid en welzijn, internationaal, sociale zekerheid en omgeving en fysiek. De clusters staan onder leiding van daarvoor aangestelde clusterleiders en worden bijgestaan door een Tweede Kamerlid.

De werkgroep bestond in 2015 uit de volgende leden:

- › Koen Petersen (voorzitter werkgroep);
- › Robert Reibestein (Hoofdbestuur);
- › Willem Bröcker, opgevolgd door Sybe Schaap (Eerste Kamer);
- › Mark Harbers (Tweede Kamer);
- › Fleur de Beaufort (Teldersstichting);
- › Martin Kouwenhoven (beleidsmedewerker Tweede Kamerfractie);
- › Lennart Salemink;
- › Jeroen Duin;
- › Ina Adema (clusterleider rechtsstaat en veiligheid);
- › Koen Becking (clusterleider ontplooiing);
- › David Ikkersheim (clusterleider gezondheid en welzijn);

- › Pieter van de Stadt (clusterleider internationaal);
- › Dennis Wiersma (clusterleider sociale zekerheid);
- › Bert Wijbenga (clusterleider omgeving en fysiek).

Activiteiten

In 2015 is de werkgroep vijf keer bijeengekomen, op 10 maart, 28 april, 24 juni, 9 september en 16 november. De werkzaamheden in 2015 bestonden voornamelijk uit het schrijven van een visiedocument en de organisatie van twee bijeenkomsten. Daarnaast hebben de cluster zelfstandig activiteiten ondernomen.

Bijeenkomsten

De integrale werkgroep heeft in 2015 twee bijeenkomsten (mede)georganiseerd, namelijk de Partijraad Onderwijs en de discussiebijeenkomst van 5 september.

Partijraad Onderwijs

De werkgroep was betrokken bij de organisatie van de Partijraad over onderwijs, die op 13 juni plaatsvond. Dit was een samenwerking tussen het presidium van de Partijraad, de partijcommissie onderwijs en de werkgroep. De opzet van de Partijraad was in meerdere opzichten anders dan gebruikelijk: er waren bijvoorbeeld scholieren gevraagd om hun visie te geven en er was de mogelijkheid voor deelnemers om een voor een jury bestaande uit Sander Dekker, Jan Anthonie Bruijn, Karin Straus en Pieter Duisenberg een plicht te houden.

Discussiebijeenkomst 5 september

Op 5 september vond een besloten discussiebijeenkomst plaats. De bijeenkomst stond in het teken van de liberale ambities voor het jaar 2030. Voorafgaand aan de bijeenkomst werd door de deelnemers een aantal vragen beantwoord over dit onderwerp en tijdens de bijeenkomst zijn stellingnames uit het visiedocument van de werkgroep op verschillende wijzen bediscussieerd. Dit gebeurde zowel plenair als per cluster. Tijdens de bijeenkomst heeft de werkgroep waardevolle informatie kunnen ophalen voor het visiedocument.

Visiedocument

Op 14 december heeft de werkgroep het visiedocument “Nederland maakt het! Naar een liberale samenleving in 2030” aangeboden aan het Hoofdbestuur. In het document worden voor de volgende onderwerpen gamechangers en ambities voor 2030 benoemd: welvaart, sociale zekerheid, gezondheid en welzijn, omgeving en fysiek, binnenlands bestuur en veiligheid en internationaal.

Bij het opstellen van het document is de werkgroep ondersteund door vrijwilligers uit de partij en leden van de Tweede Kamerfractie. Tevens zijn partijcommissies en deelnemers van de discussiebijeenkomst op 5 september in de gelegenheid gesteld om feedback te leveren op de inhoud van het document. Om geen meningen en bijdragen verloren te laten gaan, zijn in het document ook dissenting opinions opgenomen.

HOOFDSTUK 7 NETWERKEN

7.1 Liberaal Publiek

Liberaal Publiek is het ambtenarennetwerk van de VVD. De missie van Liberaal Publiek is het ontwikkelen en ontmoeten van liberaal ambtelijk talent en het versterken van de binding van liberale ambtenaren met de VVD. Liberaal Publiek probeert dit te realiseren door:

- a. inzichtelijk te maken waar VVD ambtenaren zich bevinden;
- b. (VVD-)ambtenaren te verbinden met partijgenoten;
- c. Kennisdeling en talentontwikkeling te bevorderen.

In 2015 vond er een bestuurswissel en een doorstart plaats. Hierdoor zijn in 2015 niet veel activiteiten georganiseerd.

Bestuur: Ivo Blommaart en Roeland Jongejan

7.2 Seniorennetwerk

Het Seniorennetwerk van de VVD is opgebouwd uit lokale en regionale seniorennetwerken. Deze organiseren lokaal of regionaal bijeenkomsten over thema's die voor senioren belangrijk zijn. Het seniorennetwerk wordt landelijk aangestuurd door een stuurgroep. Deze stuurgroep organiseert ook elk jaar het Seniorennetwerkcongres.

In 2015 vond dit congres plaats op vrijdag 11 september 2015. Er waren ook dit jaar weer veel Kamerleden en externe sprekers aanwezig om met de deelnemers in gesprek te gaan over onderwerpen die voor senioren belangrijk zijn. Zo kwam de heer prof. dr. G.W. Jansen vertellen over de arbeidsparticipatie onder senioren en ging de heer Hans Dominicus met de deelnemers in gesprek over senioren en de vrijetijdsmarkt. Namens de Tweede Kamer fractie waren Helma Lodders, Helma Neppéus, Leendert de Lange, Arno Rutte, Sjoerd Potters, Anoushka Schut en Anne Mulder aanwezig om met de deelnemers in gesprek te gaan.

Daarnaast heeft het Seniorennetwerk zich in 2015 beziggehouden met de toekomst van het pensioenstelsel. Zij hebben gedurende het jaar input opgehaald over dit onderwerp, onder andere tijdens een sessie in samenwerking met de partijcommissie Pensioenen en de JOVD.

Ook houdt het netwerk zich bezig met:

- a. Aandacht vragen voor en toetsen van politieke beleidsvelden als het gaat om zaken die voor senioren van belang zijn;
- b. Inzetten van talenten van VVD-senioren in en buiten de partij;
- c. Klankbord en podium voor kennis en kunde ten behoeve van de partij.

Bestuur: Monique Boskma-Veenstra, Lysbeth van Valkenburg-Lely, Marijke Vos-Maan en Chance Pennington-de Jongh.

7.3 Liberaal Vrouwennetwerk

Het Liberaal Vrouwennetwerk heeft de volgende doelstellingen:

- › De versterking van de positie van de vrouwen;
- › Vrouwen activeren voor politieke en/of andere functies;
- › Een stimulerend en inspirerend netwerk zijn;
- › Vrouwelijke kiezers aanspreken.

Om deze doelstellingen te bereiken heeft het Liberaal Vrouwennetwerk ook in 2015 weer verschillende bijeenkomsten georganiseerd. Zo zijn er bijvoorbeeld twee speeddate-sessies georganiseerd waarbij liberale vrouwen in gesprek konden met VVD Tweede Kamerleden over wat het Kamerlidmaatschap nu precies inhoudt.

Bestuur: Marijke Vos-Maan, Lysbeth van Valkenburg-Lely, Karima Bouchtaoui, Margaret de Vos Van Steenwijk-Groeneveld, Pia Band-Hunteman

7.4 VVD Young Professional

VVD Young Professional richt zich op jonge ambitieuze mensen die werken aan hun carrière en geïnteresseerd zijn in liberale politiek. Het is een netwerk voor Young professionals van de VVD en daarbuiten. Het netwerk is het verbindende element tussen de Young Professionals van de VVD enerzijds en VVD-stemmers anderzijds. Op deze manier probeert het netwerk deze belangrijke groep mensen te verbinden aan de VVD, om samen aan een liberaler Nederland te kunnen werken.

In 2015 heeft het netwerk onder andere een bijeenkomst georganiseerd over duurzame energie bij Fastned in Amsterdam. Hierbij waren zowel leden als niet-leden van harte welkom.

Bestuur: Ralph Geers

7.5 Liberaal Maatschappelijk Middenveld

Het Liberaal netwerk Maatschappelijk Middenveld (LiMM) beoogt liberale professionals en bestuurders in het maatschappelijk middenveld met elkaar in contact te brengen. Het heeft een bestuur dat onder voorzitterschap staat van Bert Wijbenga van Nieuwenhuizen.

Het doel is om liberale verkleuring van mensen en beleid binnen het Nederlandse maatschappelijk middenveld tot stand te brengen. Het netwerk had in 2015 meer dan 300 leden. Via de LiMM LinkedIn pagina blijft iedereen met elkaar in contact, maar er worden ook jaarlijks verschillende netwerkbijeenkomsten georganiseerd om elkaar fysiek te treffen en onderling te discussiëren.

In 2015 vonden er meerdere netwerkbijeenkomsten plaats. Er is samengewerkt met partners om deze bijeenkomsten tot een succes te maken. Op dinsdag 2 juni organiseerden het netwerk Liberaal Maatschappelijk Middenveld (LiMM) en de partijcommissie Onderwijs en Wetenschap een bijeenkomst over het thema "talent van morgen". Koen Becking (voorzitter College van Bestuur van Tilburg University) en Jan Anthonie Bruijn (lid Eerste Kamer)

spraken tijdens deze bijeenkomst. Daarnaast kregen leden van het netwerk op 23 november een prikkelende inleiding over burgerinitiatieven van Fred Sanders (o.a. TU Delft) en Jantien de Jong (directeur Groei en oud gebiedscommissielid Hoek van Holland). Ook was het LiMM aanwezig op het Bestuurderscongres waar de rol van het maatschappelijk middenveld ten aanzien van de opvang van vluchtelingen en statushouders werd besproken.

Bestuur: Bert Wijbenga, Aline Zwierstra, Fabiënne Hendricks, Joël Scherrenberg, Jos Boontjes, Robin Vossen, Hugo Broekman en Lydia Thomas.

HOOFDSTUK 8 VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIE 2017

Op 7 september 2015 heeft het Hoofdbestuur de Verkiezingsprogrammacommissie 2017 samengesteld met als voorzitter Jan Anthonie Bruijn. De commissie heeft de opdracht om in augustus 2016 aan het Hoofdbestuur een concept programma te overhandigen.

De commissie is verdeeld in vier werkgroepen:

- › Economie
- › Gezondheid en ontwikkeling
- › Omgeving
- › Overheid

Samenstelling van de commissie:

Leden:

- › Ina Adema
- › Hein van Asseldonk
- › Esther Berden
- › Ingrid de Bondt
- › Jan Anthonie Bruijn (voorzitter)
- › Bruno Bruins
De heer Bruins is per 1 januari 2016 toegetreden tot de Raad van Toezicht van de NPO in de functie van voorzitter en heeft daarom zijn lidmaatschap van de verkiezingsprogrammacommissie beëindigd.
- › Dimitri Gilissen
- › Eelco Heinen
- › Karina Kuperus
- › Agnita Mur
- › Robert Reibestein
- › Boudewijn Revis
- › Dick Sluimers
- › Maarten Smit
- › Ben Swagerman
- › Christianne van der Wal

- › Frans Weekers
- › Rolinde Weide

Schrijvers:

- › Daan de Neef
- › Roelof Smit

Adviseurs:

- › Henry Keizer, partijvoorzitter
- › Mark Rutte, partijleider
- › Halbe Zijlstra, fractievoorzitter Tweede Kamer
- › Loek Hermans/Annemarie Jorritsma, fractievoorzitter Eerste Kamer
- › Tamara van Ark, vicefractievoorzitter Tweede Kamer

In 2015 is de commissie begonnen met het 'ophalen van het net', zowel binnen als buiten de partij, onder andere tijdens het VBV-congres, tijdens de Partijraad in december en tijdens spreekuren die op het partijbureau worden georganiseerd. Voor leden en niet-leden is het e-mailadres verkiezingsprogramma@vvd.nl geopend, zodat ook via digitale weg input kan worden geleverd.

HOOFDSTUK 9 COMMUNICATIE EN CAMPAGNE

9.1 Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen

De verkiezingsstrijd voor de Provinciale Staten was een hele spannende. Met name in de provincie Utrecht waar met 104 stemmen verschil de VVD niet de grootste partij werd. Uiteindelijk is de VVD landelijk de grootste partij geworden met 15,8 procent van de in totaal 6.6064.754 stemmen, gevolgd door het CDA.

Onder leiding van campagneleider en voormalig Tweede Kamerlid Klaas Dijkhoff heeft de VVD campagne gevoerd door heel Nederland. De campagne werd afgetrapt in Breda en Zwolle. Onze ministers, staatssecretarissen en Kamerleden gingen het land in. Minister-president Mark Rutte nam deel aan verschillende verkiezingsdebatten en schoof aan in diverse talkshows. Onder het motto 'Houdt koers' gingen de vrijwilligers gewapend met zogeheten *koerskaartjes* de straat op. Zeer bijzonder deze campagne was de documentaire over onze premier: To Do.

Verkiezingsuitslag Provinciale Statenverkiezingen

Partij*	Aantal stemmen	% van de stemmen	Aantal zetels
VVD	965.353	15,92%	89
CDA	891.845	14,71%	89
D66	755.719	12,46%	67
PVV	711.176	11,73%	66
SP	706.440	11,65%	70
PvdA	611.262	10,08%	63
Groenlinks	324.572	5,35%	30
ChristenUnie	243.209	4,01%	29
Partij voor de Dieren	210.113	3,46%	18
50Plus	204.858	3,38%	14
SGP	170.624	2,81%	18

* In deze weergave zijn de lokale partijen buiten beschouwing gelaten.

Verkiezingsuitslag Waterschapsverkiezingen

Tegelijkertijd met de Provinciale Statenverkiezingen vonden de Waterschapsverkiezingen plaats.

Waterschap	Totaal aantal zetels	Zetels VVD
Waterschap Aa en Maas	30	4
Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	30	5
Waterschap Brabantse Delta	30	4
Hoogheemraadschap Delfland	30	4
Waterschap De Dommel	30	4
Wetterskip Fryslan	25	2
Waterschap Groot Salland	25	2
Waterschap Hollandse Delta	30	2
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	30	4
Waterschap Hunze en Aa's	23	2
Waterschap Noorderzijlvest	23	2
Waterschap Peel en Maasvallei	25	1
Waterschap Reest en Wieden	23	3
Waterschap Rijn en IJssel	30	3
Hoogheemraadschap Rijnland	30	4
Waterschap Rivierenland	30	3
Waterschap Roer en Overmaas	25	1
Waterschap Scheldestromen	30	2
Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard	30	4
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	30	4
Waterschap Vallei en Veluwe	30	3
Waterschap Vechtstromen*	27	2
Waterschap Zuiderzeeland	25	2

9.2 Eerste Kamerverkiezingen

De duidelijke boodschap tijdens de campagne voor de Provinciale Statenverkiezingen zorgde ervoor dat de VVD wederom de grootste partij van Nederland is geworden. Dit resulteerde uiteindelijk in 13 zetels voor de VVD in de Eerste Kamer.

Partij	Stemmen Statenleden	% van de stemmen	Aantal zetels
VVD	90	15,79%	13
CDA	89	15,61%	12
D66	67	11,75%	10
PVV	66	11,58%	9
SP	70	12,28%	9
PvdA	63	11,05%	8
Groenlinks	30	5,26%	4
ChristenUnie	32	5,61%	3
Partij voor de Dieren	18	3,16%	2
50Plus	14	2,46%	2
SGP	17	2,98%	2
Onafhankelijk Senaatsfractie	14	2,46%	1

9.3 Herindelingsverkiezingen

Op woensdag 18 november mochten de inwoners van Bussum, Muiden en Naarden naar de stembus. Zij zullen per 1 januari 2016 opgaan in de gemeente Gooise Meren. Het campagne team VVD Gooise Meren heeft de maanden voorafgaand aan de verkiezingen intensief campagne gevoerd. En met succes! Met 8 zetels is de VVD de grootste partij in Gooise Meren. Maar ook de inwoners van Edam-Volendam en Zeevang mochten naar de stembus. Zij beloonden het harde werk van campagne team VVD Edam-Volendam met 3 zetels.

Verkiezingsuitslag Edam-Volendam

Partij	Aantal stemmen	% van de stemmen	Zetels
Lijst Kras	3.073	21,24%	6
Volendam ' 80	2.344	16,20%	4
CDA	2.330	16,11%	4
Zeevangs Belang	2.050	14,17%	4
VVD	1.886	13,04%	3
Groenlinks	1.398	9,66%	3
PvdA	784	5,42%	1
D66	507	3,51%	0
Trots op Nederland	93	0,64%	0

Verkiezingsuitslag Gooise Meren

Partij	Aantal stemmen	% van de stemmen	Zetels
VVD	4.091	23,23%	8
D66	2.646	15,02%	5
CDA	2.448	13,90%	5
PvdA	2.426	13,78%	4
Groenlinks	1.769	10,04%	3
Hart voor Bussum	1.351	7,67%	2
50PLUS	1.347	7,65%	2
Gooise Ouderen Partij	858	4,87%	2
ChristenUnie	485	2,75%	0
Trots op Nederland	190	1,08%	0

9.4 Online Team (social media en website)

In 2014 werd gestart met een nauwere samenwerking tussen partij en fractie op het gebied van online communicatie. In 2015 is een nieuw online team aan de slag gegaan met het verbeteren van onze eigen kanalen. De kern van het werk van dit nieuwe team bestaat eruit om via de online VVD-kanalen (met name onze website, Facebook, Twitter en Instagram) in gesprek te gaan met Nederland. De kanalen worden niet meer gebruikt om te zenden, maar om met mensen te praten.

De content die online wordt geplaatst (alle uitingen op de VVD-kanalen) wordt meer vormgegeven naar de interesses en wensen van de bezoekers van de kanalen. Er wordt op een open en toegankelijke manier in beeld gebracht wat de VVD beweegt. Op de uitingen die online worden geplaatst komen vaak veel reacties binnen en met name op Facebook wordt er een erg groot publiek bereikt, soms honderdduizenden mensen met één uiting. Dit alles heeft ertoe geleid dat het aantal volgers op Twitter inmiddels boven de 100.000 ligt en op Facebook al meer dan 50.000. De VVD is op sociale media met afstand de grootste partij.

De uitingen zijn meer visueel en prikkelen tot reageren. Zo wordt er vaker gewerkt met filmpjes, animaties, plaatjes en verhalen in plaats van persberichten, standpunten en quotes van politici. Ook wordt er meer campagnematig gebruik gemaakt van de kanalen, zodat een goed beeld kan worden gevormd van waar onze partij voor staat.

Deze nieuwe manier van online praten over de politiek moet uiteindelijk leiden tot gesprekken tussen de VVD en Nederland. Dat gesprek staat bij alles centraal. Wanneer mensen reageren is het de bedoeling dat ze worden beantwoord. De uitingen moeten ook prikkelen tot het achterlaten van reacties. Mensen die reageren kunnen vervolgens worden uitgenodigd om in de Tweede Kamer hun mening te geven aan bijvoorbeeld Kamerleden. Hiermee worden niet alleen VVD'ers geïnformeerd over wat mensen vinden, maar kunnen wij ook laten zien dat we een open partij zijn die graag wil horen hoe mensen over ons en over de toekomst van Nederland denken. Ook als het gaat om kritische geluiden.

9.5 Campagnenetwerk

Per september is Kiki Bakker aangenomen op het AS. Zij is als campaign organizer gestart met het opzetten van een campagnenetwerk in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen in 2017. Dit netwerk is bedoeld als campagneorganisatie voor heel het land en kan niet alleen de eerstvolgende verkiezingen, maar ook daarna zorgen voor goede samenwerking tussen het AS en lokale afdelingen, voor heldere interne communicatie en voor het zogeheten snel schakelen in campagnetijd.

Dit netwerk bestaat in 2015 uit 25 kerncoaches, die allemaal vanaf 2016 lokale campagneleiders onder hun hoede zullen nemen. Deze "25" hebben geen formele bestuursrol, maar zijn ervaren campaigners met een breed netwerk en een pioniersmentaliteit. Op 28 november is deze groep onder leiding van Michiel Krom voor het eerst bij elkaar geweest in de Van Nelle Fabriek Rotterdam.

Tussen september en december is de campaign organizer het land ingegaan om zoveel mogelijk lokale campaigners te leren kennen. Deze zijn per email en telefoon vervolgens benaderd om zich aan te sluiten bij het netwerk.

9.6 Liber

Het VVD-ledenmagazine is in 2014 geheel vernieuwd. Het blad heeft nu echt de uitstraling van een magazine en kent vast rubrieken. In 2015 is deze lijn doorgezet. De eindredactie van het magazine lag tot mei 2015 bij Iris van Delden. Daarna heeft Debbie van de Wijngaard de eindredactie overgenomen.

Edities

De Liber is in 2015 acht maal verschenen. Editie 1 verscheen op 6 februari 2015, Editie 2 verscheen op 13 maart 2015, Editie 3 verscheen op 8 mei 2015, Editie 4 verscheen op 26 juni 2015, Editie 5 op 28 augustus 2015, Editie 6 verscheen op 2 oktober 2015, Editie 7 verscheen op 13 november 2015 en Editie 8 verscheen op 18 december 2015.

9.7 P&G

De Provincie en Gemeente (P&G) is het magazine voor de leden van de VVD-Bestuurdersvereniging. De eindredactie van de P&G vond plaats op het Algemeen Secretariaat. Tot en met mei 2015 was Iris van Delden eindredacteur van de P&G. De eindredactie is vanaf dat moment overgenomen door Debbie van de Wijngaard.

Edities

De P&G is in 2015 acht maal verschenen. Editie 1 verscheen op 6 februari 2015, Editie 2 verscheen op 13 maart 2015, Editie 3 verscheen op 8 mei 2015, Editie 4 verscheen op 26 juni 2015, Editie 5 op 28 augustus 2015, Editie 6 verscheen op 2 oktober 2015, Editie 7 verscheen op 13 november 2015 en Editie 8 verscheen op 18 december 2015.

Liberaal Bestuur

De P&G is het middel om de leden van de VVD-Bestuurdersvereniging te informeren en te verbinden. Ook in de toekomst willen wij daarom een kwalitatief sterk bestuurdersmagazine garanderen. Tijdens de Jaarvergadering op het najaarscongres van de VVD-

Bestuurdersvereniging op 6 november 2015 is met een meerderheid door de leden van de bestuurdersvereniging besloten om de P&G te vervangen door een daadwerkelijk magazine met de naam: Liberaal Bestuur. Liberaal Bestuur zal zes keer per verschijnen .

9.8 Lokale websites

In het voorjaar van 2015 is de samenwerking met de vaste hostingprovider Zoranet voor de lokale VVD-websites beëindigd. Vanaf dit moment is de samenwerking met de hostingprovider Vellance gestart. Holger Rodoe en Simone van Beek hebben de VVD-afdelingen begeleid in het overzetten van de domeinnaam van hun website, het vullen van de nieuwe website met content, het overzetten en aanvragen van e-mailaccounts en het gebruik van het programma *Mailchimp*. Dit gebeurde in samenwerking met USMedia.

9.9 Thorbeckeweb

Iedere vrijdag ontvangen ruim 16.000 abonnees de wekelijkse digitale nieuwsbrief Thorbeckeweb . In 2015 verschenen 32 reguliere Thorbeckewebs. Daarnaast waren er vier extra edities vanwege de Provinciale Statenverkiezingen, Prinsjesdag en het vertrek van Eerste Kamerlid Loek Hermans.

In 2014 zijn de vormgeving en de inhoud van de Thorbeckeweb vernieuwd. In 2015 is deze lijn doorgezet. De Thorbeckeweb bevat informatie over de politieke actualiteit en andere relevante partijgerelateerde informatie met betrekking tot de partijvernieuwing. Inhoudelijk zijn er al stappen gemaakt. Ruim twee jaar geleden was de Thorbeckeweb niet meer dan een weekoverzicht met links naar www.vvd.nl. In samenwerking met de voorlichters en beleidsmedewerkers uit de VVD-fractie worden onderwerpen uit de actualiteit nu vaak verder uitgediept en bevat Thorbeckeweb meer dan enkel links naar de VVD-website.

9.10 Campagnenieuwsbrief

Ook tijdens de campagne voor de Provinciale Statenverkiezingen werden er weer enkele campagnenieuwsbrieven verzonden aan de campaigners met praktische informatie en motiverende woorden van campagneleider Klaas Dijkhoff.

HOOFDSTUK 10 OPLEIDING EN TRAINING

10.1 Speerpunten van het beleid

Behoefteteonderzoek

De Haya van Somerenstichting (De Haya) heeft in de eerste helft van 2015 een behoefteonderzoek onder de VVD-leden uitgevoerd. Doel hiervan was meer inzicht te krijgen in de behoeften van de leden op het gebied van opleiding en training om zo een betere aansluiting te krijgen tussen aanbod en vraag.

Omdat de Haya ten dienste staat van de leden van de VVD hecht zij veel waarde aan hun behoeften. Om deze reden is gekozen voor een grootschalige enquête onder de leden. Voor de gemeenteraadsleden en Kamercentrale- en afdelingsbestuurders zijn focusgroep sessies georganiseerd waarin de deelnemers met elkaar in discussie gingen over hun opleidingsbehoeften. Een afvaardiging Provinciale Statenleden en waterschapsbestuurders is benaderd voor een vergelijkbare onderzoeksmethode per e-mail. Tot slot is er ook gesproken met de stuurgroep Opleiding & Training over de opleidingsnoden die zij bij de VVD zien.

De Haya heeft 1.328 leden reactie ontvangen op de enquête waarvan 65% in de afgelopen tien jaar lid is geworden

De resultaten en conclusies uit het onderzoek zijn aan de stuurgroep teruggekoppeld in de vorm van een adviesrapport. De belangrijkste conclusies waren:

- › De opleidingstrajecten (Masterclass, Kadertraining en Topkadertraining) worden beoordeeld tussen een 7,7 en 8,2.
- › Voor 85% van de respondenten heeft deelname aan trainingen bij de Haya een positief of zeer positief effect voor de ontwikkeling van het persoonlijke netwerk.
- › Behoeftte aan inhoudelijke verdiepende trainingen voor raadsleden
- › Behoeftte aan functiegerichte trainingen voor bestuurders
- › Behoeftte aan training in verschillende aspecten van het politieke spel
- › Behoeftte aan herkenbare introductietrainingen in partij en politiek en adequate kennis over actuele onderwerpen.

10.2 Regulier aanbod

Statistieken trainingen

Het opleiden van (potentiële) bestuurders en volksvertegenwoordigers blijft een belangrijke basis voor alle opleidings- en trainingsactiviteiten en is onderdeel van de doorlopende leerlijn. In 2015 is samen met de Landelijke Coördinatoren Opleidingen (LCO'ers) een nieuwe werkwijze ontwikkeld voor het aanvragen van reguliere trainingen. De werkwijze is gedigitaliseerd en het aanbod van lokale en landelijke trainingen worden in één overzicht weergegeven in MijnVVD.

In 2015 zijn er 171 trainingen lokaal georganiseerd. De trainingen uit de leergangen Politieke Oriëntatie en Professionele Vaardigheden werden het meest aangevraagd

10.3 Vernieuwen materiaal

Het trainingsmateriaal voor de Kadertraining is vernieuwd. Het niveau van de trainingen is hoger en sluit aan bij de trainingen die verplicht worden gesteld in de Masterclasses. Er is meer aandacht voor simulaties. Ook is het thema besturen als compleet nieuwe thema toegevoegd aan de Kadertraining.

De thema's van de vier dagen zijn:

- > Liberalisme
- > Besturen
- > Debat
- > Onderhandelen

10.4 Haya-dag

Zaterdag 21 januari 2015 vond de jaarlijkse Haya-dag plaats met 34 trainers in Hotel Bergse Bossen in Driebergen. De Haya-dag stond in het teken van het trainen van de Haya-trainers op het gebied van trainingsvaardigheden onder leiding van Michiel Krom en Bas Mouton. In totaal zijn zes workshops aangeboden. Voor het eerst werd de dag georganiseerd voor zowel de trainers die nationaal en internationaal actief zijn voor de VVD.

10.5 Regionale Masterclasses

Met de Regionale Masterclasses (RMC) wordt beoogd op regionaal niveau een training aan te bieden (verdeeld over tien bijeenkomsten) die kennis en vaardigheden integreert. In 2015 heeft het overgrote deel van de Kamercentrales een RMC georganiseerd.

10.6 Kadertraining

De Kadertraining 2015 vond plaats op vier zaterdagen met als doel het aanbieden van een kwalitatief goede training, waar (aankomende) kaderleden zowel inhoudelijk als in vaardigheden getraind worden door gecertificeerde Haya-trainers.

Het aantal beschikbare plaatsen was beperkt, dus hanteerde de Haya een selectieprocedure. Voor een trainingsplaats moest een deelnemer actief zijn binnen de VVD of JOVD en een aantal basis trainingen gevolgd hebben, tevens werd een motivatiebrief en een (liberaal) artikel gevraagd. Er zijn 111 aanmeldingen binnengekomen en op basis van de selectiecriteria zijn 61 deelnemers toegelaten. Ook in 2015 waren Tweede Kamerleden betrokken bij de Kadertraining als beoordelaar tijdens het middagprogramma. Mark Harbers was de voorzitter van de Kadertraining.

10.7 Topkadertraining

Deelnemers aan de Topkadertraining werden geselecteerd uit de deelnemersgroep van de Kadertraining, voordrachten vanuit de Regionale Masterclasses en voordrachten van de Permanente Scoutingscommissie. Uiteindelijk namen 26 personen deel.

Het opleidingstraject bestond uit drie weekenden in Bilderberghotel Wolfheze in Wolfheze en is gewijzigd op een aantal onderdelen. Deelnemers waren dit jaar zelf verantwoordelijk voor eigen ontwikkeling. Aan de hand van een boekje werden deelnemers gestimuleerd na te denken over leerdoelen per onderdelen en het feedback vragen aan trainers en ervaringsdeskundigen over de betreffende leerdoelen.

10.8 Haya Online

Op Haya Online vertellen leden en prominenten in het kort over een bepaald onderwerp of thema. Haya Online biedt een goede voorbereiding voor mensen die trainingen gaan volgen en vormt een gedegen naslagwerk voor mensen die trainingen al hebben gevolgd. Op MijnVVD wordt naast het overzicht van alle landelijke en lokale trainingen ook Haya Online gepresenteerd.

10.9 De Lat Ligt Hoger Provinciale Staten/Waterschappen (PS/WS)

In 2014 is voor de Provinciale Staten- en waterschapsverkiezing van 2015 het programma 'De Lat Ligt Hoger PS/WS' uitgerold. Dit programma had als doel kandidaat Statenleden en waterschapskandidaten goed beslagen ten ijs te laten komen voor en na de verkiezingen van 18 maart 2015. Het programma bestond uit vier onderdelen: De Winnende Lijst, De Collegetour, PC Collegetour Clinic en de Stem-op-Mij. De laatste twee onderdelen werden in 2015 afgerond.

De Provincie Centrale Collegetour Clinic

De Provincie Centrale Collegetour Clinic ging door middel van een simulatie (case) dieper in op de werkwijze en de spelregels van de Staten. Hieraan namen 414 kandidaten deel. Diverse trainers en experts van de Haya zijn hiervoor als trainer ingezet.

De Stem-op-Mij/get-out-the-vote

Het vierde onderdeel in het programma is de Stem-op-Mij. Deze wordt georganiseerd in het voorjaar 2015. Voor de gelegenheid is het bekende programma van Stem-op-Mij aangevuld met een canvastraining.

10.10 Stuurgroep Opleiding en Training

De stuurgroep Opleiding & Training is in 2015 zes keer bijeengekomen. De belangrijkste onderwerpen van bespreking waren: behoefteonderzoek, De Doorlopende Leerlijn, Kadertraining, Train de (nieuwe) Trainer / Haya dag, vernieuwd trainingsmateriaal en het meerjarenplan van de Haya van Somerenstichting.

De samenstelling van de stuurgroep was in 2015 als volgt: Marianne Schuurmans-Wijdeven (voorzitter), Hans van den Broek, Lennart Saleminck en Christianne van der Wal. Tanja Klip (Bestuurdersvereniging) en Mark Harbers (Tweede Kamer) zijn als adviseurs toegevoegd. Ondersteuning vanuit het algemeen secretariaat vond plaats door Nelleke van Houwelingen en Ronald de Rooij.

10.11 Landelijke Commissie Opleidingen (LCO)

Ieder Kamercentralebestuur heeft een LCO'er (opleidingsfunctionaris). De 17 LCO'ers adviseren periodiek (tijdens LCO-vergaderingen) het Hoofdbestuurslid Opleiding en Training en de stuurgroepleden van de Haya van Somerenstichting. In 2015 hebben drie LCO-vergaderingen plaatsgevonden, op 7 februari, 14 juli en 26 september. De bijeenkomst in juli stond in het teken van het nieuwe aanvraagstelsel voor reguliere trainingen.

10.12 Samenwerking Bestuurdersvereniging – Haya van Somerenstichting Themadagen

De Haya werkt al vele jaren nauw samen met de VVD Bestuurdersvereniging. In 2015 zijn er twee bijeenkomsten georganiseerd.

Fractievoorzittersdag

Op zaterdag 18 april 2015 werd in samenwerking met het platform voor fractievoorzitters voor de eerste keer een fractievoorzittersdag georganiseerd. Tijdens het plenaire ochtendprogramma is aandacht besteed aan het fractievoorzitterschap, de samenwerking met het ambtelijk apparaat, hoe om te gaan met de media en de omgevingswet. In de middag vonden drie workshops plaats: teambuilding, oppositievoeren en integriteitsdilemma's. Met een opkomst van 73 personen was het een geslaagde dag.

Netwerkbijeenkomst voor wethouders en gedeputeerden

Op vrijdag 9 oktober 2015 vond een netwerkbijeenkomst plaats met wethouders, gedeputeerden en Tweede Kamerleden. Om de klokken gelijk te zetten aan het begin van het politieke seizoen, werd deze netwerkbijeenkomst georganiseerd. De bijeenkomst werd druk bezocht door de wethouders en gedeputeerden en ook de Kamerleden waren in grote getale aanwezig. In totaal namen zo'n 75 personen deel aan deze bijeenkomst. Na een opening door partijvoorzitter Henry Keizer konden de aanwezigen op informele wijze met elkaar en met de Kamerleden in gesprek. Tevens werd er plenair aandacht gegeven aan de vluchtelingenproblematiek en stonden Tweede Kamerleden Malik Azmani en Roald van der Linde klaar om alle vragen uit de zaal te beantwoorden.

10.13 Studio VVD

Na twee succesvolle jaargangen is door het Hoofdbestuur besloten Studio VVD een vaste plek te geven in het opleidingspalet van de VVD. Na de zomervakantie van 2015 is een nieuwe editie gestart, welke loopt tot het begin van de zomer 2016. De deelnemers zijn geselecteerd in samenspraak met VVD Talentmanagement.

10.14 Training Dilemma's

De training Dilemma's is sinds 2013 vast onderdeel van het aanbod opleidingen van de Haya van Somerenstichting. In 2015 is de training 6 keer lokaal georganiseerd. Daarnaast is het onderdeel verwerkt in de jaarlijkse opleidingstrajecten zoals de Masterclass, Kadertraining en Topkadertraining.

HOOFDSTUK 11 TALENTMANAGEMENT

11.1 Algemeen

Scouten, begeleiden en matchen van talent zijn de speerpunten van VVD Talentmanagement. Met het juiste talent aan boord kan de VVD rekenen op voldoende slagkracht om haar doelstellingen nu en in de toekomst (bijvoorbeeld bij verkiezingen) te blijven behalen. Het afgelopen jaar is het reeds professionele scoutingsproces nog verder geoptimaliseerd

11.2 Het scouten van talent

Permanente Scoutingscommissie (PSC)

2015 was een jaar ter voorbereiding op het 'kandidaatstellingsjaar' 2016. De Permanente Scoutingscommissie (PSC) kwam acht keer bijeen en sprak met zestig kandidaten over hun ambities en gaf onder meer advies over de te nemen vervolgstappen. De PSC werkt in nauwe samenwerking met de Roald van der Linde, de contactpersoon burgemeesters in de Tweede Kamer. Hij wordt ook ondersteund in zijn werkzaamheden door Talentmanagement. De voorzitter van de PSC spreekt jaarlijks met de voorzitters van de Kamercentrales (tegenwoordig Regio's) specifiek over talent.

In 2015 is er een rooster van optreden opgesteld voor de commissieleden, waardoor de continuïteit wordt gewaarborgd maar er ook binnen de commissie wordt vernieuwd. Mevrouw E. (Elisabeth) Tuijnman heeft de PSC per december verlaten.

Hieronder staat vermeld wie in 2015 zitting had in de commissie:

- > de heer drs. P.J.H.M. (Paul) Luijten (voorzitter)
- > mevrouw I.R. mr (Ina) Adema
- > de heer J.N.J. (Hans) van den Broek
- > mevrouw P.W. (Paulien) Geerdink
- > de heer T.H.J. (Tjibbe) Joustra
- > de heer mr. R.G.D. (Ralf) Knegtman
- > de heer J.W. (Johan) Remkes
- > mevrouw E. (Elisabeth) Tuijnman (tot en met december 2015)
- > de heer drs. E.J.M. (Eric) Wetzels

Regionale Scoutingscommissies

Een belangrijke schakel in het scouten en doorgeleiden van talent zijn de Regionale Scoutingscommissies. Vice-voorzitter Jeannette Baljeu heeft er naartoe gewerkt dat er in iedere Kamercentrale een Regionale Scoutingscommissie actief is. De voorzitters van de Regionale Scoutingscommissies zijn in maart genodigd voor een gezamenlijke bijeenkomst op universiteit Nyenrode om het delen van ervaringen en de verbinding tussen de verschillende scoutingscommissies te versterken.

Kandidaatstelling Tweede Kamer

Hoewel de eerstvolgende Tweede Kamerverkiezingen nog ver weg waren werden in 2015 al veel stappen gezet richting de eerstvolgende kandidaatstelling. De VVD kent een selectiebeleid op hoog niveau, maar er moet continue gewerkt worden aan verbeteringen om

de hoogst mogelijke standaard neer te zetten. Om een representatief en kwalitatief sterk team van volksvertegenwoordigers te krijgen werden in 2015 enkele verbeteringen voorgesteld en doorgevoerd om het scoutings- en selectieproces naar een nog hoger niveau te tillen:

- › Iedere verkiezing vraagt speciale aandacht. De kandidaat-volksvertegenwoordigers moeten passen bij de koers die de VVD de komende jaren wil varen. Mede om die reden wordt er afgestapt van het algemene profiel dat de VVD hanteert voor de scouting en selectie van volksvertegenwoordigers. Voor de eerstvolgende Tweede Kamerverkiezingen is in 2015 een apart profiel ontwikkeld met voorwaarden waar kandidaten en fractie bij voorkeur aan moeten voldoen.
- › Integriteit is één van de belangrijkste aspecten bij de selectieprocedure van kandidaten. De PSC heeft de integriteitstoets nog nadrukkelijker in de procedures geïntegreerd en wil dit tijdens de komende kandidaatstelling nog verder intensiveren.
- › Naar kandidaten die expert zijn op bepaalde schaarse kennisgebieden wordt nog actiever gezocht. Bij voorkeur wordt deze kandidaat ingezet op zijn kernkwaliteit.
- › Bij iedere kandidaatstelling wordt ingezet op het meerdere malen zien, spreken en volgen van kandidaten. Om nieuwe kandidaten ook aan het 'werk' te zien is er besloten een assessmentprogramma op te zetten voor nieuwe kandidaten.

11.3 Het ontwikkelen van talent

Het scouten en ontwikkelen van talent is een continu proces waarbij Talentmanagement en de Haya van Somerenstichting reeds vele jaren intensief samenwerken. Met de verandering van de partijstructuur zijn de portefeuilles Opleiding&Training en Talentmanagement ook in het Hoofdbestuur onder gebracht in een portefeuille, namelijk: Opleiding & Talentmanagement. Dit onder leiding van Marianne Schuurmans-Wijdeven.

Liberale Loopbanen

De workshop Liberale Loopbanen is een voorbeeld van een goed lopend begeleidingstraject en werd wederom tweemaal georganiseerd. Hierbij zijn 43 deelnemers begeleid in hun keuze voor het vervolg van hun politieke en/of maatschappelijke carrière. Het team van inleiders is uitgebreid met Marianne Schuurmans-Wijdeven. De overige inleiders zijn: Hans van den Broek (lid PSC en stuurgroep Haya), Bruno Bruins (voormalig staatssecretaris), Frans Gosses (voormalig lid PSC) en Mark Harbers (Tweede Kamerlid).

Tevens is Liberale Loopbanen onderdeel gemaakt van alle opleidingstrajecten van de VVD; Regionale Masterclass, Kader- en Topkadertraining.

11.4 De match tussen vraag en aanbod

Database

Via het SRCH database systeem wordt de ontwikkeling van talent bijgehouden en gemonitord, zo kan vraag en aanbod bij vacatures (o.a. lokaal bestuur, Rijksoverheid en maatschappelijk middenveld) op een zorgvuldige manier worden gematcht. In totaal zijn hierin 1535 talenten opgenomen. In 2015 zijn er verschillende verbeteringen in het system aangebracht om deze processen verder te stroomlijnen en tevens zijn er aanpassingen aangebracht om het system gebruiksklaar te maken voor de kandidaatstellingsprocedure. Zo is er nu de mogelijkheid om live rankings te maken van kandidaten en kandidatenlijsten aan te leggen via een intuïtief 'drag & drop' system.

HOOFDSTUK 12 INTERNATIONALE ZAKEN

De VVD is in het jaar 2015 op verschillende internationale terreinen actief geweest. Daarbij zijn in binnen- en buitenland diverse activiteiten ontplooid. De belangrijkste doelstelling van internationale zaken is het goed onderhouden en versterken van de relaties met liberale zusterpartijen en een bijdrage te leveren aan de democratisering van buurstaten van de Europese Unie. VVD Internationaal heeft zich in 2015 ingezet om de VVD wereldwijd op de kaart te zetten. Naast de actieve inzet in de Alliance of Liberals and Democrats for Europe Group (ALDE-Groep), de Europese koepelpartij van liberale partijen en Liberal International (LI), de wereldwijde koepelpartij van liberalen, heeft de VVD door haar lange staat van dienst in het samenwerkingsprogramma MATRA een sterk Europees en mondiaal netwerk ontwikkeld.

Jock Geselschap is voorzitter van de regio internationaal. Geselschap is verantwoordelijk voor de taken van VVD Internationaal. Nanning Mol is actief als hoofd verenigingszaken bij de VVD, waaronder ook Internationale zaken valt. Wouter Schröer en Friso Rip gaven in 2015 wederom invulling aan het MATRA-programma en onderhielden contacten met de ALDE groep en LI. VVD Internationaal heeft in 2015 stagiairs aangenomen om extra slagkracht te hebben gedurende een drukke periode en een opleidingscomponent te bieden voor studenten. Brandon Pauw heeft in de eerste helft van 2015 stage gelopen, en Gijs Houben ondersteunde VVD Internationaal vanaf september. VVD Internationaal zal dit stagebeleid voortzetten.

Naast de internationale activiteiten heeft VVD Internationaal zich nationaal ingezet voor meningsvorming binnen de partij op het gebied van internationale samenwerking en ontwikkelingssamenwerking.

12.1 MATRA

Sinds 1994 neemt de VVD deel in het MATRA-programma. Dit programma richt zich op capaciteitsopbouw van liberale zusterpartijen in de buurstaten van de Europese Unie door middel van trainingen en kennisoverdracht. Dit programma wordt gefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Door het MATRA-programma kan de VVD met liberale partijen samenwerken in verschillende landen. In 2014 is de VVD in de volgende landen actief geweest: Armenië, Azerbeidzjan, Wit-Rusland, Bosnië en Herzegovina, Georgië, Kosovo, Kroatië, Macedonië, Moldavië, Montenegro, Servië en Turkije. Ook is VVD internationaal door middel van het MATRA-Zuid-programma actief geweest in Tunesië, Jordanië, Egypte, Libanon en Marokko.

Het vraaggestuurde karakter van de samenwerking is van doorslaggevend belang. Elke partner is zelf verantwoordelijk voor de samenwerking door middel van het indienen van aanvragen voor projecten. Een grote kracht van dit programma is dat de overdracht van kennis en ervaring in een aantal door de VVD georganiseerde sessies plaatsvindt en dat de partner de opgedane kennis en ervaring zelf verder onder haar eigen kader verspreidt. In 2014 heeft VVD Internationaal een kleine veertig projecten uitgevoerd in bovenstaande landen. Het afgelopen jaar hebben wij de focus in nog grotere mate proberen te verleggen van kwantiteit naar kwaliteit. Dankzij de inzet van een groot aantal vrijwilligers, heeft VVD

Internationaal via trainingen en seminars in het afgelopen jaar meer dan duizend liberale politici weten te bereiken.

VVD Internationaal concentreert zich in alle regio's op het tot stand brengen van regionale samenwerking. Alleen door samenwerking tussen landen en politieke partijen in een regio is duurzame economische en maatschappelijke ontwikkeling te bereiken. In de Balkan heeft VVD Internationaal vanaf het begin de liberalen uit Bosnië-Herzegovina, Servië, Kroatië, Kosovo, Macedonië en Montenegro gesteund in het opzetten van een liberaal netwerk, 'LIBSEEN' geheten, wat staat voor Liberal South East European Network. Het doel is om minimaal twee keer per jaar een groot congres te organiseren waar liberalen uit de regio samenkomen om te discussiëren over gemeenschappelijk problemen en gemeenschappelijke aanpak. Hiermee zijn de liberalen de eerste in de regio en zijn daarmee het leidend voorbeeld voor andere politieke stromingen. Ook komen de politiek leiders van de liberale partijen tweemaal per jaar bij elkaar om de regionale politieke actualiteit te bespreken.

In de Zuid-Kaukasus stond in 2015 de samenwerking met Georgische liberalen centraal. Het land dat op de oude zijderoute ligt - de historische verbindingsweg tussen oost en west - tekende in 2015 het vrijhandelsverdrag met de Europese Unie. Het land vaart sinds 2004 een pro-Europese koers. Sinds 2012 zitten de liberalen van de Republican Party of Georgia in de regering om deze koers voort te zetten. VVD internationaal steunt deze partij met advise en trainingen. Ook in 2015 organiseerde VVD Internationaal weer een 'Leadership Academy,' dit jaar in Armenië met de Alfred Mozer Stichting (PvdA) en de Eduardo Frei Stichting (CDA) voor alle politieke partijen in het land. De focus ligt hier op partijideologie, persoonlijke ontwikkeling en campagne voeren. Dit was wederom een groot succes.

In de Arabische regio is het werk van VVD internationaal verbreed door samen met de Duitse liberale stichting Friedrich Naumann de Arab Alliance for Freedom and Democracy te ondersteunen. Een netwerk dat liberalen vanuit de Arabische wereld bij elkaar brengt om best practices te delen, beleid te formuleren en kennis te maken met Europese liberale politici.

De bilaterale relatie met de liberale regeringspartij Mouvement Populaire uit Marokko werd verder vorm gegeven door met een coalitie van Marokkaanse, Duitse, Amerikaanse en Britse democratiseringsinstanties een training voor vrouwelijke politici aan te bieden.

Het hoogtepunt van 2015 betrof de eerste VVD Partnership and Ambassadors day tijdens het congres in Papendal. Tijdens deze dag kregen rond de 50 Europese ambassadeurs en Kamerleden van zusterpartijen in het buitenland de gelegenheid om kennis te maken met de VVD. Gedurende paneldiscussies, netwerkmomenten en Q&A's spraken onder andere Mark Rutte, Henry Keizer, Halbe Zijlstra, Hans van Baalen, Tamara van Ark en Han ten Broeke de aanwezigen toe.

12.2 ALDE

De ALDE is een Europese politieke partij waar liberale partijen uit heel Europa bij aangesloten zijn en heeft als doel de liberale beweging in Europa te versterken en bij te dragen aan een gemeenschappelijke politieke visie. De ALDE, als vertegenwoordiger van

miljoenen Europese kiezers, vormt een steeds belangrijker link tussen de burgers en is goed vertegenwoordigd binnen de verschillende EU-instanties. Voor meer informatie kunt u terecht op de website van de ALDE (www.aldeparty.eu).

Ook in 2015 stond er een ALDE Council Meeting op het programma, ditmaal in Oslo. Bij deze ALDE Council Meeting bestond de VVD-delegatie onder andere uit Tweede Kamerlid Han ten Broeke, delegatieleider van de VVD in het Europees Parlement Hans van Baalen en voorzitter van partijcommissie Europese Zaken Ferdi de Lange. Tijdens de Council Meeting stonden er een aantal interessante onderwerpen op de agenda, waaronder enkele workshops over immigratie en de vluchtelingencrisis. Tijdens deze bijeenkomsten heeft de VVD een actieve bijdrage geleverd aan de discussie.

Tijdens het 36ste ALDE-partijcongres, eind november in Budapest, is Hans van Baalen met meer dan 70% gekozen tot voorzitter van de ALDE-partij. Zijn tegenstrever, voormalig eurocommissaris Siim Kallas behaalde een kleine 30% van de stemmen. Het voorzitterschap van Hans van Baalen geeft de VVD een mooie positie om invloed uit te oefenen op de Europese politieke koers in de komende jaren.

Tijdens het ALDE congres in Boedapest kwamen delegaties uit heel Europa bij elkaar om de liberale ideologie te bediscussiëren en te ontdekken, met als doel het vinden van nieuwe wegen om onze waarden en ideeën over het voetlicht te brengen. Onder leiding van Jock Geselschap kon de VVD ruim vijftientig delegatieleden afvaardigen waarvan veel op vrijwillige basis. De VVD heeft deze delegatieleden nodig om al haar stemmen te gebruiken, daarnaast is het enthousiasme van al deze vrijwilligers een mooie stimulans voor het werk van VVD Internationaal.

12.3 VVD Europadag

Op 24 oktober heeft het internationaal secretariaat de VVD Europadag georganiseerd in de Oude Zaal van de Tweede Kamer. Doel van de dag was om VVD'ers, zowel leden als niet-leden, de mogelijkheid te geven mee te discussiëren over de Europese politiek. Eregast van de dag was de president van de Europese Raad Donald Tusk. Hij vestigde in zijn speech de aandacht op grote uitdagingen waar Europa de komende jaren voor staat en noemde met name de migratiecrisis als het sleutelvraagstuk voor Europa de komende tijd. Hij sloot af door liberalen op te roepen de toekomst van Europa vorm te geven, zoals liberale ideeën ook aan de basis hebben gestaan van de Europese eenwording.

Namens de VVD waren naast Kamerleden en Europarlementariërs ook Mark Rutte en Senator Frank van Kappen aanwezig. Zij gingen met het publiek in debat over onder meer Europese monetaire politiek, defensie en veiligheidsbeleid en de rol van de EU in een veranderende wereld. De dag werd door het overgrote deel van de meer dan 150 aanwezigen gezien als een waardevolle en geslaagde bijeenkomst.

12.4 Liberal International (LI)

De Liberale Internationale (LI) is de wereldwijde overkoepelende organisatie van liberale partijen. Sinds haar oprichting in 1947 is LI een belangrijk netwerk voor de promotie van het liberale gedachtegoed, het ondersteunen van liberale partijen en het uitdragen van de beginselen van een liberale democratie. Hoewel de liberale beginselen in elk land of werelddeel een andere invulling krijgen, is er een aantal zaken die alle liberale partijen van over de hele wereld bindt; het respecteren van mensenrechten, vrije en eerlijke verkiezingen, rechtvaardigheid, tolerantie, duurzaamheid, een vrije markt economie en vrije handel. In 2014 zijn meer dan 100 partijen lid van LI, waarvan 65 het volledige lidmaatschap bezitten. De overige partijen beschikken over de 'Observer Status'. Deze partijen zijn gerechtigd deel te nemen aan alle LI activiteiten, maar bezitten geen stemrecht. De gevolgen van de opstanden in de Arabische wereld leidde tot een toename in het aantal aanvragen van nieuwe liberale partijen om toe te treden tot LI, hetgeen een goede ontwikkeling is voor het liberalisme. VVD delegatieleider in het Europees Parlement, Hans van Baalen, is voormalig voorzitter thans erevoorzitter van LI. LI komt eens in de 6 maanden samen en elke 18 maanden vindt er een congres plaats.

In 2015 vonden twee congressen plaats in Zürich en Mexico Stad. Onder leiding van de nieuwe voorzitter van Liberal International Juli Minoves is een project gestart om de Oxford declaratie uit 1947, de ideologische basis van Liberal International toekomst bestendig te maken. Het hele jaar zijn onder die vlag bijeenkomsten georganiseerd.

HOOFDSTUK 13 POLITIEK

13.1 Eerste Kamerfractie

Op 18 maart 2015 vonden Provinciale Statenverkiezingen plaats. Daaraan volgend werden door de nieuw gekozen Leden van Provinciale Staten op 26 mei de Leden van de VVD Eerste Kamerfractie gekozen.

Afscheid werd genomen van Heleen Dupuis, Liesbeth Kneppers-Heijnert, Henk Beckers, Willem Bröcker, Fred de Graaf, en Ben Swagerman die als 14^e op lijst net niet werd gekozen.

Op 9 juni 2015 werd de nieuwe VVD Eerste Kamerfractie onder leiding van Loek Hermans geïnstalleerd. Twee weken later werd op 23 juni 2015 het VVD Eerste Kamerlid Ankie Broekers-Knol unaniem tot voorzitter van de Eerste Kamer gekozen.

Naar aanleiding van een uitspraak van de Ondernemingskamer op 2 november 2015 trok Loek Hermans zich per direct terug als voorzitter en lid van de VVD-fractie.

Na een korte procedure werd Annemarie Jorritsma op 24 november 2015 door de VVD Eerste Kamerfractie unaniem gekozen tot haar voorzitter. Als opvolgende op de Kieslijst kwam Ben Swagerman op 10 november 2015 weer terug in de fractie.

Per 31 december 2015 bestond de VVD Eerste Kamerfractie uit de volgende 13 leden:

- > Ankie Broekers-Knol
- > Anne-Wil Duthler
- > Helmi Huijbregts-Schiedon
- > Annemarie Jorritsma-Lebbink
- > Pauline Krikke
- > Jan Anthonie Bruijn
- > Frank de Grave
- > Frank van Kappen
- > Menno Knip
- > Sybe Schaap
- > Koos Schouwenaar
- > Ben Swagerman
- > Mart van de Ven.

Het fractiebestuur is per 31 december 2015 als volgt samengesteld:

- > Annemarie Jorritsma-Lebbink, voorzitter
- > Helmi Huijbregts-Schiedon, vice-voorzitter/penningmeester
- > Mart van de Ven, secretaris.

De VVD Eerste Kamerfractie vergadert elke dinsdagochtend. Op die dag vinden ook de plenaire vergaderingen inclusief de stemmingen over wetsvoorstellen plaats, evenals de vergaderingen van de verschillende Commissies van de Eerste Kamer. Het fractiebestuur nodigt regelmatig gasten uit van partijorganen van de VVD om (volgens een van tevoren opgesteld schema) de vergaderingen van de fractie bij te wonen.

In de verschillende Commissies van de Eerste Kamer hebben de volgende VVD fractieleden zitting:

- › Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning (BiZa/AZ)
Helmi Huijbregts-Schiedon (coördinator), Anne-Wil Duthler, Frank van Kappen, Menno Knip, Koos Schouwenaar
- › Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO)
Sybe Schaap (vice-voorzitter), Frank van Kappen (coördinator), Frank de Grave, Menno Knip
- › Economische Zaken (EZ)
Ben Swagerman (coördinator), Helmi Huijbregts-Schiedon, Pauline Krikke, Jan Anthonie Bruijn, Sybe Schaap
- › Europese Zaken (EUZA)
Sybe Schaap (coördinator), Anne-Wil Duthler, Ben Swagerman, Mart van de Ven
- › Financiën (FIN)
Frank de Grave (voorzitter/coördinator), Jan Anthonie Bruijn, Menno Knip, Mart van de Ven
- › Immigratie & Asiel / JBZ-raad (I&A/JBZ-raad)
Menno Knip (coördinator), Anne-Wil Duthler, Frank van Kappen, Ben Swagerman
- › Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening (IMRO)
Annemarie Jorritsma (vice-voorzitter), Koos Schouwenaar (coördinator), Frank de Grave, Sybe Schaap
- › Koninkrijksrelaties (KOREL)
Frank van Kappen (coördinator), Helmi Huijbregts-Schiedon, Koos Schouwenaar, Ben Swagerman
- › Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)
Pauline Krikke (coördinator), Helmi Huijbregts-Schiedon, Jan Anthonie Bruijn, Mart van de Ven
- › Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
Mart van de Ven (coördinator), Annemarie Jorritsma, Pauline Krikke, Frank de Grave
- › Veiligheid en Justitie (V&J)
Anne-Wil Duthler (voorzitter/coördinator), Menno Knip, Sybe Schaap, Koos Schouwenaar, Ben Swagerman
- › Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Jan Anthonie Bruijn (coördinator), Pauline Krikke, Frank de Grave, Koos Schouwenaar
- › Verzoekschriften
Koos Schouwenaar (coördinator).

13.2 Tweede Kamerfractie

Samenstelling 20e fractie bij einde verslagjaar: 41 leden

mevr. drs. T. Van Ark, mr. M. Azmani, mevr. drs. Y. Berckmoes-Duindam, mevr. mr. B.G. de Boer, A. Bosman, J.H. ten Broeke, mevr. dr. B.I. van der Burg, mevr. drs. I.S.H. Caluwé, R.J. Dijkstra, drs. P.J. Duisenberg, T.M.C. Elias, M.G.J. Harbers, R. Heerema, drs. L.A. de Lange, B.C. de Liefde, R.E. van der Linde, mevr. W.J.H. Lodders, mevr. ir. A.W. Lucas-Smeerdijk, mevr. A. van Miltenburg, ir. P.J.M.J. Moors, drs. A. Mulder, mevr. mr. H. Neppérus, mevr. C.N.A. Nijkerken – de Haan, mr. F. van Oosten, mr. S.C.C.M. Potters, mr. A.C.L. Rutte, mevr. drs. A. Schut-Welkzijn, mevr. drs. K.J. Straus, mr. J. Taverne, mr. F. Teeven, mevr. drs. O.C. Tellegen, mr. J. Van Wijngaarden, M.S. van Veen, drs. H.S. Veldman, mevr. drs. B. Visser, mevr. drs. A. de Vries, drs. R. Vuijk, B. van 't Wout, E. Ziengs en H. Zijlstra.

Wijzigingen gedurende het verslagjaar:

- › Drs. M.L. Verheijen, t/m 27 februari 2015
- › Dhr. J. Houwers keert op 25 maart 2015 terug in de Tweede Kamer als onafhankelijk Kamerlid
- › Mr. G.A. van der Steur t/m 20 maart 2015
- › Mr. K.H. D.M. Dijkhoff t/m 20 maart 2015

Samenstelling van het fractiebestuur van de 20e VVD Tweede Kamerfractie:

- › H. Zijlstra, voorzitter
- › Mevr. T. Van Ark, vice-voorzitter
- › T.M.C. Elias, secretaris en lid Presidium
- › Mevr. mr. H. Neppérus, penningmeester en secretaris personeel
- › M. Harbers, secretaris externe contacten
- › Mevr. drs. B. Visser, pm-coördinaat

Bijzondere fractiebijeenkomsten in het verslagjaar:

- › Op 12 januari kwam de fractie in Delft bijeen voor de bespreking van het komende jaar;
- › Op 28 en 29 augustus vond het jaarlijkse fractieweekend plaats in Bergen.

Vergaderingen binnen de fractie

De fractie vergadert iedere dinsdagochtend, ter voorbereiding op de Kamerweek. Op de dinsdagmiddagen komt de fractie bijeen ter bespreking van een lange termijn thema en in het najaar ter bespreking van de deelbegrotingen. Het fractiebestuur vergadert in beginsel één keer per week. De fractiecommissies bepalen zelf de vergaderfrequentie.

Overige

- › Zowel fractie als fractieleden ontvangen enorme aantallen e-mails; de aantallen worden niet bijgehouden;
- › De vergaderingen van partijcommissies, themabijeenkomsten en congressen van de partij werden door fractieleden bijgewoond.

- › HB-leden en KC-voorzitters woonden roulerend de reguliere fractievergadering op dinsdagochtend bij.

13.3 VVD-delegatie in het Europees Parlement

Hans van Baalen

Delegatieleider van de VVD in het Europees Parlement

- › Algemene politieke coördinatie
- › Lid van het bestuur van de ALDE-fractie
- › Voorzitter van de EP-delegatie voor de betrekkingen met Zuid-Afrika (D-ZA)
- › Lid van de Conferentie van Delegatievoorzitters
- › Lid van de Commissie Buitenlandse Zaken (AFET), ALDE-coördinator Buitenlandse Zaken
- › Lid van de Subcommissie Veiligheid en Defensie (SEDE), ALDE-coördinator Veiligheids- en Defensiebeleid
- › Plv. lid van de Commissie Internationale Handel (INTA)
- › Plv. lid van de Delegatie voor de Betrekkingen met de Verenigde Staten (D-US)
- › Plv. lid van de gemeenschappelijke ACP-EU Parlementaire Assemblée (D-CAP)
- › Plv. lid van de Euro-Latijns Amerikaanse Parlementaire Assemblée (D-LAT)
- › Voorzitter ALDE-Partij

Algemeen

Als delegatieleider is Hans van Baalen verantwoordelijk voor de afstemming tussen de VVD-delegatie in het Europees Parlement, de VVD-fracties in de Eerste en Tweede Kamer, de partij en de VVD-bewindslieden. Hiertoe is hij aanwezig bij het wekelijkse Bewindspersonen Overleg (BPO), de vergaderingen van de Kerngroep (VVD-partijvoorzitter, premier, fractievoorzitters Eerste Kamer, Tweede Kamer en het Europees Parlement en vice-fractievoorzitter Tweede Kamer), lid Hoofdbestuur, het Landelijk Bestuursoverleg (LBO), Partijraden en andere relevante VVD-bijeenkomsten. De coördinatie binnen de VVD-delegatie vindt plaats tijdens het wekelijks overleg in Brussel, danwel in Straatsburg. Als ALDE-partijvoorzitter coördineert Van Baalen de politieke prioriteiten tussen de ALDE-partij en de ALDE-fractie, waarbij het streven is om de liberalen in Europa te versterken door liberale partijen te ondersteunen, permanent campagne te voeren en de basis van de ALDE-partij en de ALDE-fractie te verbreden.

Werkzaamheden Europees Parlement

Hans van Baalen coördineert namens de ALDE-fractie het buitenlands- en defensiebeleid van het EP en heeft zitting in het bestuur van de EP-commissie Buitenlandse Zaken. Als woordvoerder richt hij zich primair op Oekraïne, Rusland, het Oostelijk Partnerschap en de bestrijding van terreur. Hij onderhandelde namens de ALDE-fractie over diverse EP-resoluties, waarin hij een harde lijn richting het Rusland van Poetin bepleitte. In de commissie Internationale Handel zet hij zich in voor handelsverdragen tussen de Europese Unie en andere economische blokken, o.a. met de Verenigde Staten (TTIP) en Japan. Als voorzitter van de EP-Zuid-Afrika-delegatie maakt hij zich sterk voor intensievere handelsrelaties tussen de Europese Unie en de opkomende economieën in Zuidelijk-Afrika, waarbij het Nederlandse bedrijfsleven actief moet worden betrokken. Naast zijn werkzaamheden in Brussel, Straatsburg en op internationaal niveau en de coördinatie binnen de VVD, houdt Hans van Baalen diverse spreekbeurten in het land. Hiernaast geeft

hij veelvuldig commentaar op de internationale en Europese ontwikkelingen in de Nederlandse en internationale media.

ALDE-partij

Hans van Baalen werd in september 2015 door de VVD gekandideerd voor het ALDE-partijvoorzitterschap als opvolger van Sir Graham Watson. Siim Kallas, oud-eurocommissaris en premier van Estland, was zijn tegenstrever. Er volgde een intensieve campagne, waarbij Van Baalen verschillende lidpartijen in Europa bezocht. Gezien zijn achtergrond als voorzitter van de Liberale Internationale en VVD-campagneleider, hamerde Van Baalen op het belang van een 'hands-on President', een voorzitter die zaken gedaan krijgt en zich richt op het ondersteunen van de lidpartijen op het gebied van campagnes, trainingen, financiën etc. Naast het driekoppige campagneteam in Brussel, werd de campagne ondersteund door verschillende VVD-prominenten, zoals premier Mark Rutte, partijvoorzitter Henry Keizer, oud-eurocommissaris Neelie Kroes, minister van Defensie Jeanine Hennis en Ben Verwaayen. De verkiezingen vonden plaats op zaterdag 21 november tijdens het ALDE-partijcongres, dat van donderdag 19 november tot zaterdag 21 november werd gehouden in Boedapest, Hongarije. De VVD was met een grote delegatie aanwezig en voerde het gehele congres actief en zichtbaar campagne onder de leus: 'Hans van Baalen, our hands on President'. Van Baalen versloeg Siim Kallas en werd met ruim 70 procent van de stemmen verkozen tot ALDE Partij-voorzitter. Naast het versterken van de rol van de lidpartijen, wil Van Baalen meer gelijkgestemde partijen aantrekken om de ALDE meer invloed te geven in Europa.

Cora van Nieuwenhuizen

Ze boekte succes met haar benchmarkswetgeving; alle benchmarks staan voortaan onder toezicht en moeten transparant zijn over hun methodologie. Dat is hard nodig, want veel benchmarks zijn gemanipuleerd. LIBOR, EURIBOR, ForEx en BrentOil zijn daarvan de bekendste gevallen. Het is belangrijk dat we op benchmarks kunnen vertrouwen. Al onze hypotheek, pensioenen en zelfs benzineprijzen zijn er immers aan gekoppeld en we willen niet bedrogen worden en teveel betalen.

Cora was in 2015 lid van de commissie Economische en Monetaire Zaken (ECON), de commissie Industrie Technologie Research Energie (ITRE) en de speciale commissie Belastingen (TAXE). De laatste is een tijdelijke commissie, die is ingesteld om onderzoek te doen naar belastingontwijking en -ontduiking via internationale constructies.

Belangrijke onderwerpen waar Cora binnen ECON specifiek aan heeft gewerkt zijn:

- > Wetgeving voor benchmarks
- > Europese wetgeving voor beleggingen, MiFID/MiFIR
- > Automatische verplichte uitwisseling van belastinggegevens tussen lidstaten
- > Accountancy, International Financial Reporting Standards
- > De bevoegdheden van de Europese Centrale Bank
- > Jaarrapport Europese Centrale Bank
- > Richtlijn voor aandeelhoudersrechten
- > Corporate Governance
- > Eurogroep, Europees Semester, Landenspecifieke Aanbevelingen

- › Opheffen bankgeheim van Zwitserland, San Marino, Liechtenstein, Andorra, Monaco
European Fund for Structural Investments, EFSI

Binnen de ITRE commissie heeft ze gewerkt aan dossiers inzake:

- › Digitale Interne Markt
- › Ruimtevaart
- › Ruimtevaarttoepassingen voor veiligheid en defensie
- › Commercialisatie van satellietdata
- › Research & Innovatie
- › Onderzoeksprogramma Quantum Technologieën
- › Text & Data mining (Big Data)
- › Horizon 2020

Energie Unie

Als vicevoorzitter van de Delegatie voor de betrekkingen van het Europees Parlement met India bezocht ze regering en parlement, bedrijfsleven en ngo's in New Delhi en de deelstaat Rajasthan en waren er maandelijkse bijeenkomsten in Brussel en Straatsburg over diverse thema's. Ook zijn diverse Indiase delegaties ontvangen in Brussel.

Ze was lid van de ALDE taskforce Betere Regelgeving, die input heeft geleverd voor de agenda van Eurocommissaris Frans Timmermans. Cora was actief in de volgende interparlementaire werkgroepen: Sky & Space, LHBTI, MKB en Long-term investment, waar wordt gewerkt aan kennisverbreding over deze onderwerpen. Ze was bestuurslid van Knowledge4Innovation en Bestuurslid van het European Parliamentary Financial Services Forum. Beide besturen organiseren regelmatig themabijeenkomsten waarbij overheid, ondernemers en onderwijs elkaar ontmoeten.

Jan Huitema

- › Lid van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling
- › Plaatsvervangend lid Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid
- › Lid van de delegatie voor de betrekkingen met Canada
- › Vice-coördinator Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling voor de ALDE groep

Huitema rapport en missie naar Nederland

Jan Huitema heeft een bijzonder succesvol jaar gehad. Binnen de ALDE-groep is hij gepromoveerd tot vice-coördinator voor de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling, waardoor hij een nog grotere stempel drukt op het liberale landbouwgeluid in Brussel. Dat het werk van Huitema zeer gewaardeerd wordt blijkt onder andere uit het feit dat hij zijn eigen rapport toebedeeld heeft gekregen. Het Huitema rapport in het Europees Parlement roept op tot ruimte voor innovatie en ondernemerschap en pleit voor een marktgericht landbouwbeleid. Een fris geluid in de nog altijd sterk op staatsinterventie georiënteerde landbouwcommissie van het Europees Parlement. Mede daarom heeft Huitema deze commissie het afgelopen jaar naar Nederland gehaald voor een driedaags werkbezoek. Dit

was een bijzonder geslaagde missie met veel interesse vanuit de media, waardoor ook het Nederlandse publiek kennis maakte met de innovatieve Nederlandse land- en tuinbouw. Huitema liet de leden van het Europees Parlement Nederlandse innovaties zien waarvoor hij ruimte wil maken in de Brusselse wet- regelgeving.

Parlementaire successen

Huitema heeft veel wetgeving die voor de Nederlandse land- en tuinbouw van belang is weten te beïnvloeden. Het Europees Parlement heeft als medewetgever een belangrijke rol. Vanuit de ALDE fractie is Huitema het afgelopen jaar vaak rapporteur (hoofdverantwoordelijke) geweest, onder andere op wetgeving voor uitstootlimieten voor industrie, mogelijkheid om vervangersmotoren te mogen gebruiken, nationale luchtkwaliteitseisen en de toelating van Genetisch Gemodificeerde Gewassen. Op al deze dossiers heeft Huitema verschil gemaakt. Zo kunnen bijvoorbeeld Nederlandse afvalverwerkers biogas blijven produceren en is het mogelijk om voor landbouwmachines oude motoren te blijven gebruiken als er geen moderne vervangers beschikbaar zijn door de inzet van Huitema. Daarnaast heeft hij de innovatiekracht van Nederlandse ondernemers constant ondersteund, bijvoorbeeld door een zeer breed gedragen resolutie op te stellen die garandeert dat kwekers vrij toegang hebben tot kweekmateriaal. Dit stond totaal niet op de Europese agenda, maar is door initiatief van Huitema hoog op de agenda gezet. Natuurlijk wordt ook de bureaucratie vanuit Brussel bestreden en is bijvoorbeeld door samenwerking met de Staatssecretaris de rigide inzaaidatum voor bepaalde gewassen flexibeler gemaakt.

Nauw contact met de belangrijkste stakeholders

Door de vele belangen die in Brussel samenkomen is goede samenwerking essentieel. Dit is dan ook een van de factoren van Huitema's succes. Zo heeft hij nauw contact met Eurocommissaris Phil Hogan. Dat ook hij het werk van Huitema waardeert blijkt onder andere uit het feit dat hij graag inging op de uitnodiging van Huitema om een bezoek te brengen aan de Nederlandse landbouwgemeenschap in Brussel. De Hogan/Huitema bijeenkomst was een groot succes, waar bussen vol boeren vanuit Nederland voor overkwamen. Samen met enkele invloedrijke collega's houdt Huitema bovendien een voortgaande lezingenserie over de toekomst van het landbouwbeleid, dat volgens Huitema marktgericht moet zijn. Ook probeert hij het contact met de stakeholders altijd op een inventieve wijze te benaderen, bijvoorbeeld door een grote stakeholder bijeenkomst in Den Haag rondom Natura2000 problematiek met deskundigen vanuit Brussel. Daarnaast legt Huitema gedurende het jaar vele werkbezoeken door heel het land af. Uiteindelijk zijn het natuurlijk de keizers die het werk mogelijk maken. Op uitnodiging van Huitema hebben al meer dan 500 VVD'ers dit jaar een bezoek gebracht aan het Europees Parlement.

**VV
D**